

جمهوری اسلامی ایران

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

**برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.)
رشته نانوفناوری دارویی**

(مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و نحوه ارزشیابی)

مصوب پنجاه و چهارمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

موردخ ۱۳۹۳/۲/۲۷

بسمه تعالیٰ

برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D) رشته نانوفناوری دارویی

رشته: نانوفناوری دارویی

دوره: دکتری تخصصی (Ph.D)

دیپرخانه تخصصی: دیپرخانه شورای آموزش داروسازی و تخصصی

شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی در پنجاه و چهارمین جلسه مورخ ۹۳/۲/۲۷ بر اساس طرح دوره دکتری تخصصی (Ph.D) رشته نانوفناوری دارویی که به تأیید دیپرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی رسیده است، برنامه آموزشی این دوره ها را در پنج فصل (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس، استانداردها و ارزشیابی برنامه) بشرح پیوست تصویب کرد و مقرر می‌دارد:

- ۱- برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D) رشته نانوفناوری دارویی از تاریخ ابلاغ برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.
  - الف- دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیرنظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اداره می‌شوند.
  - ب- موسساتی که با اجازه رسمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس قوانین، تأسیس می‌شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی می‌باشند.
  - ج- موسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می‌شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

- ۲- از تاریخ ابلاغ این برنامه کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه موسسات در زمینه دوره دکتری تخصصی (Ph.D) رشته نانوفناوری دارویی در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوب می‌شوند و دانشگاهها و موسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می‌توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.
- ۳- مشخصات کلی، برنامه درسی، سرفصل دروس، استانداردها و ارزشیابی برنامه دوره دکتری تخصصی (Ph.D) رشته نانوفناوری دارویی در پنج فصل جهت اجرا ابلاغ می‌شود.

رأی صادره در پنجاه و چهارمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۹۳/۲/۲۷ در مورد

برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته نانوفناوری دارویی

- ۱- برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته نانوفناوری دارویی اکثربت آراء به تصویب رسید.
- ۲- برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته نانوفناوری دارویی از تاریخ ابلاغ قابل اجرا است.

مورد تأیید است

دکتر سید مصطفی رضوی
دییر شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورد تأیید است

دکتر حمید اکبری
دییر شورای آموزش داروسازی و تخصصی

مورد تأیید است

دکتر سید امیر محسن هاشمی
معاون آموزشی

رأی صادره در پنجاه و چهارمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۹۳/۲/۲۷ در مورد برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته نانوفناوری دارویی صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر سید حسن هاشمی
وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

فصل اول

برنامه آموزشی رشته نانوفناوری دارویی در مقطع دکتری تخصصی (PhD)

مقدمه:

تاریخ علوم پزشکی در هزاره سوم شاهد پیدایش رویکردها و کاربردهای علوم بین رشته ای به ویژه علوم مرتبط با نانو و بیوزیست فناوری خواهد بود و درمان بیماریها با سیستم های مولکولی به صورت کاملاً اختصاصی صورت خواهد گرفت. انسانها در بدن خود انواع سامانه های نانوبیومکاترونیک را خواهند داشت و بیماریهای صعب العلاج، پیری و مشکلات ژنتیکی تحت کنترل خواهند بود. نانومدیسین، سامانه های پیشگیری، تشخیص و درمان آینده نزدیک بوده و مقوله سلامت را به شدت تحت تأثیر قرار خواهد داد. در این راستا نانوفناوری دارویی تحت عنوان خاص نانومدیسین در دانشگاههای طراز اول کشورهای پیشرفته به عنوان یکی از اصلی ترین زمینه های فناوریهای نوین تلقی می شود. در این خصوص می توان به دوره های مشابه در دانشگاهها نظری دانشگاه واشنگتن، کپنهاک و میلان اشاره کرد. از این بین، دانشگاه میلان برنامه مدون مفصلی را در زمینه نانوفناوری پزشکی و به خصوص نانومدیسین دارد. در کشور ما نیز این رشتہ از سال ۱۳۸۷ راه اندازی شده که برنامه آن در این مجموعه مورد بازنگری قرار گرفته است. کمیته بازنگری برنامه از پیشنهادات ارزنده صاحب نظران در زمینه ارتقای کیفی آن استقبال می نماید.

عنوان و مقطع به فارسی و انگلیسی :

Ph.D. In Pharmaceutical Nanotechnology

دکتری تخصصی (Ph.D) رشتہ نانوفناوری دارویی

تعریف رشتہ:

نانوفناوری دارویی از موضوعات بین رشته ای است که دانش آموختگان آن با آشنایی با اصول و مبانی پزشکی، بیولوژی، داروسازی، فیزیک، شیمی، بیوشیمی، ژنتیک، اینمی شناسی و سم شناسی، همچنین با آشنایی با نانوساختارها، نانوحس گرهای زیستی، نانوماشین ها، نانوذرات و نانوبیوترکیب ها، در مدلسازی، طراحی و تولید نانوداروها و نانومواد فعالیت می کنند.

شرایط و نحوه پذیرش در دوره :

داشتن دانشنامه دکتری عمومی در یکی از رشته های داروسازی، پزشکی، دندانپزشکی دکتری حرفه ای دامپزشکی و یا علوم آزمایشگاهی و کارشناسی ارشد یکی از رشته های:

نانوتکنولوژی، بیوتکنولوژی (کلیه گرایشها)، نانو تکنولوژی پزشکی، زیست فناوری پزشکی، فارماکولوژی، سم شناسی، فیزیولوژی، بیوفیزیک، علوم تغذیه، علوم بهداشتی در تغذیه، اینمی شناسی پزشکی، ژنتیک، مهندسی ژنتیک، زیست شناسی (گرایش های علوم سلولی - مولکولی ، میکروبیولوژی، بیوشیمی، بیوفیزیک، ژنتیک)، میکروب شناسی پزشکی، مهندسی پزشکی (کلیه گرایشها)، شیمی (کلیه گرایشها)، ژنتیک انسانی، مهندسی پلیمر، بیومواد و بیوانفورماتیک. سایر قوانین و ضوابط مربوط به شرکت در امتحان و پذیرش دانشجو در دوره دکتری تخصصی (PhD) رشتہ نانوفناوری دارویی تابع آئین نامه های آموزشی مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی خواهد بود.

مواد امتحانی و ضرایب آن:

مواد آزمون و ضرایب آن برای پذیرش دانشجو به شرح زیر می باشد:

مواد امتحانی	ضرایب
نانوفناوری	۱/۵
فیزیکال فارماتی	۲
سیستمهای نوین دارورسانی	۳
فارماکولوژی	۱
بیوشیمی	۱
بیوفارماتی و فارماکوکینتیک	۱/۵

* جهت کسب اطلاعات از آخرین تغییرات در مدارک تحصیلی مورد پذیرش، مواد امتحانی و ضرایب آزمون ورودی هر سال تحصیلی به دفترچه آزمون دکتری تخصصی (Ph.D) رشته های علوم پزشکی مربوط به آن سال تحصیلی مراجعه شود.

تاریخچه و سیر تکاملی دوره در جهان:

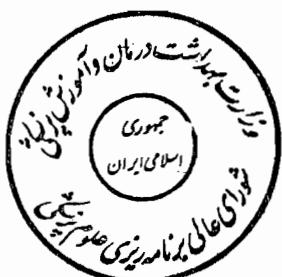
سابقه رشته نانوفناوری دارویی

تاریخ علوم پزشکی ناظر بر پیدایش رویکردها و کاربردهای بین رشته ای خصوصا در شاخه های زیست و نانوفناوری بوده است. پیشرفت‌های اخیر در زمینه دانش و فناوری نانو، بیولوژی سلولی - مکولی، مهندسی مواد و علوم دارویی، زمینه مطالعات بین رشته ای جدیدی موسوم به نانوفناوری دارویی را فراهم نموده که مقوله سلامت را متاثر ساخته است. نانوفناوری دارویی مشتمل بر طیف وسیعی از فناوری های توسعه سامانه های نوین تشخیصی و درمانی و فعل و انفعالات آنها با موانع سلولی و فیزیولوژیکی می باشد. در این راستا برنامه تحصیلات تكمیلی نانوفناوری دارویی در مقاطع کارشناسی ارشد و پی اچ دی با عنوانین مختلف نظیر "دارورسانی و نانوزیست فناوری"، نانوفناوری دارویی و نانوسنگرهای شناسی، نانوزیست فناوری و نوآوری های دارویی ارائه شده که بعضا به شرح ذیل است:

۱- دانشگاه نبراسکا^۱ (امریکا) برنامه کارشناسی ارشد و پی اچ دی خود را توسط دپارتمان "دارورسانی و نانومدیسین" با هدف پیشبرد تحقیقات بین رشته ای ارائه نموده است.

۲- دانشگاه های یوتا^۲ (امریکا)، روتجرز^۳ (امریکا) و نورث ایسترن^۴ (امریکا) برنامه آموزش کارشناسی ارشد و پی اچ دی خود را در قالب برنامه آموزش و پژوهش مداخله مقاطع تحصیلات تكمیلی (integrated graduate education) ارائه نموده که توسط دپارتمان های تحصیلات تكمیلی و مرکز تحقیقات "نانوزیست فناوری" دانشگاه یوتا، "زیست فناوری دارویی و نانوزیست فناوری" دانشگاه نورث ایسترن ارائه می شود.

۳- دانشگاه کپنهاگ^۵ (دانمارک) برنامه کارشناسی ارشد و پی اچ دی خود را به طور مشترک در مرکز تحقیقات "نانوفناوری دارویی و نانوسنگرهای شناسی" با دانشکده علوم و دانشکده سلامت ارائه می نماید.

¹ Nebraska

² Utah

³ Rutgers

⁴ North Eastern

⁵ Copenhagen

- ۴- دانشگاه بربیتیش کلمبیا^۶ (کانادا) برنامه پی اج دی خود را با عنوان "نانوزیست فناوری و دارورسانی" توسط دانشکده علوم دارویی ارائه می کند که این برنامه شامل فرمولاسیون و کنترل نانوزیست فناوری و تداخلات آنها با سیستم های بیولوژیک و ارزیابی اثرات سمی و زیست محیطی می باشد.
- ۵- دانشگاه های انگلستان^۷ (فرانسه)، لیژ^۸ (بلژیک)، لوون^۹ (بلژیک) و ناتینگهام^{۱۰} (انگلستان) دوره ها پی اج دی خود را با عنوان "نانوزیست فناوری و نوآوری های دارویی" در خصوص طراحی نانوزیست فناوری برای تصویربرداری و دارورسانی، ارزیابی تداخلات با سیستم های بیولوژیک و کاربرد در پزشکی ترمیمی ارائه می کند.
- ۶- دانشگاه Hacettepe (ترکیه) برنامه پی اج دی نانوفناوری و نانوزیست فناوری را برای فارغ التحصیلان دکتری حرفه ای داروسازی، پزشکی و دندانپزشکی و کارشناسی ارشد این رشته ارائه می کند.
- ۷- دانشگاه موناش^{۱۱} (استرالیا) به طور مشترک با دانشگاه وارویک^{۱۲} (انگلستان) دوره پی اج دی خود را توسط دانشکده داروسازی و استنیتو علوم دارویی ارائه نموده است.

جایگاه شغلی دانش آموختگان:

دانش آموختگان این رشته می توانند در جایگاه های زیر انجام وظیفه کنند:

- دانشگاه های علوم پزشکی، به ویژه دانشکده های داروسازی
- مراکز تحقیقاتی، پژوهشگاه ها و پژوهشگاه های مرتبط با رشته
- مراکز رشد
- پارکهای تحقیقات و فناوری و شرکتهای دانش بنیان
- صنایع دارویی

فلسفه (ارزش ها و باورها):

نظام فکری و عقیدتی حاکم بر این برنامه، ارزش‌های انسانی - اسلامی است و دانش آموختگان این رشته با تأکید بر عدالت اجتماعی و برابری انسانها و با در نظر گرفتن نیازمندیهای جامعه، در راستای ارائه خدمات آموزشی، پژوهشی و تولیدی مطلوب و همچنین تربیت متخصصین متعدد جهت ارائه خدمت در نظام دارویی و سلامت کشور، انجام وظیفه خواهند نمود. خودکفایی، حفظ استقلال و عدم وابستگی کشور در حال و آینده، از ارزش‌های اصلی است که باید در طول این دوره مبنای فعالیتهای حرفه ای دانش آموختگان قرار گیرد. پژوهش محوری و تصمیم گیریهای مبتنی بر شواهد و رعایت اخلاق حرفه ای در تمامی جنبه ها نیز از اصول پایه ای است که باید به آنها توجه ویژه معطوف گردد.

⁶ British Columbia

⁷ Angers

⁸ Liege

⁹ Louvain

¹⁰ Nottingham

¹¹ Monash

¹² Warwick

دورنما(چشم انداز)

در ده سال آینده ، ضمن ارتقاء موقعیت جهانی فعلی در زمینه فناوریهای نانو، کشور در زمینه تولید نانوداروها و نانومواد دارویی به خودکفایی خواهد رسید.

با ایجاد این رشته و تربیت متخصصین مربوطه، نیازهای جامعه آموزشی، پژوهشی و صنعتی مرتبط با آن باتوجه به سیاستهای کلان جمهوری اسلامی ایران در زمینه خودکفایی در تولید محصولات نانو زیست فناوری مرتفع و کشور ما گامی دیگر در جهت احیاء جنبش نرم افزاری خود در تولید داشت و به کارگیری آن در حوزه‌ی نانوبیو برخواهد داشت.

رسالت (ماموریت) :

رسالت اصلی رشته نانوفناوری دارویی عبارت است از:

الف: تربیت نیروی انسانی کارآمد در رشته‌ی نانوفناوری دارویی به منظور رفع نیازهای صنعت دارویی و دانشگاههای علوم پزشکی

نقش دانش آموختگان جامعه:

دانش آموختگان این رشته در زمینه‌های آموزشی، پژوهشی، خدماتی و مولد ایفاء نقش خواهند نمود.

وظایف حرفه‌ای دانش آموختگان به ترتیب هر نقش به شرح زیر است:

در نقش آموزشی:

- مشارکت در طراحی، اجرا و ارزشیابی آموزش‌های دانشگاهی، آموزش مدام و آموزش کارکنان آزمایشگاههای مرتبط با فناوری نانو
- تدوین دستورالعمل‌های آموزشی (Guidelines) در زمینه‌های مرتبط
- طراحی، اجرا و ارزشیابی کارگاه‌های آموزشی در زمینه‌های مختلف مانند کارگاه Biosafety و نظایر آن

در نقش پژوهشی:

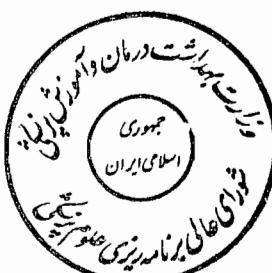
- طراحی، اجرا، ارزشیابی و انتشار پژوهش‌های بنیادی، کاربردی و مدیریتی در زمینه‌های مرتبط با رشته آنالیز داده‌ها و تبدیل داده‌ها به اطلاعات کاربردی
- مشارکت در طرح‌های پژوهشی ملی و منطقه‌ای در زمینه تولید و کنترل نانو داروها

در نقش خدماتی:

- ارایه خدمات آزمایشگاهی در سطح نانو در واحدهای مرتبط با رشته در صنایع مرتبط
- تصویربرداری سلولی و آنالیز آن و ارایه گزارش نتایج آنالیز به متخصصین مربوطه
- کمک به پزشکان معالج بیماران در زمینه هدف درمانی با نانو بیوداروها
- ارائه مشاوره‌های فنی در زمینه نانوفناوری دارویی به گروههای علمی مختلف

در نقش مولد:

- مشارکت در تولید و کنترل کیفی محصولات مرتبط با نانو

توانمندیها و مهارت‌های اصلی مورد انتظار:
(Expected Competencies)

(الف) توانمندیهای عمومی مورد انتظار: (General Competencies)

توانمندیهای عمومی مورد انتظار برای دانش آموختگان این مقطع عبارتند از:

- مهارت‌های ارتباطی
- آموزش
- پژوهش و نگارش مقالات علمی
- کنترل کیفی
- آنالیز داده‌ها
- حل مسئله

(ب) توانمندیهای اختصاصی مورد انتظار: (Special Competencies)

توانمندیهای اختصاصی مورد انتظار برای دانش آموختگان این مقطع عبارتند از آشنایی با:

- سیستم‌های فارماسیوتیکس و اصول بیوفارسی و فارماکوکینتیک (انتقال، جذب، توزیع و متابولیسم داروها)
- ساختار و عملکردهای ماکرو مولکولها، تسبیه‌ای بیوشیمیایی، ترکیبات آلی
- ساختار سلول، مولکول و ژن - فیزیکال فارماسی (قوانین دیفوژیون، انحلال، کشش سطحی و نظایر آن)
- مبانی مهندسی ژنتیک - مهندسی بیوماکرومولکول ها - نانو بیوماشین‌ها - نانو داروها و روش‌های ساخت آنها - فرمولاسیون پروتئینهای درمانی و واکسن‌ها با فناوری نانو - قوانین فیزیکی حاکم بر نانوساختارها (نانوفیزیک) - روش‌های کشت سلول و بافت - نانو ساختارهای لپیدی، پلی مری، کربنی، معدنی، نانوتیوبها، نانوفیلترها، نانو سیستم‌ها، نانوکریستال‌ها، انواع میکروسکپ - روش‌های نشاندار کردن و ردیابی نانوذرات، نانوداروهای هوشمند، مکانیسم‌های مقاومت سلولی، نحوه آنالیز داده‌های ژنومی و پروتئینی، نانو بیومارکرهای نانوبیو ترکیب‌ها، روش‌های تصویربرداری و تکنیک‌های آنالیز مولکولی، محاسبات عددی در مسایل بیولوژیکی - فیزیک، شیمی، آنالیز، مدل‌سازی و مهندسی پلیمرها - پلیمرهای هوشمند
- ژن درمانی، مهندسی سلول و بافت - ایمونولوژی مولکولی، ایمونولوژی تومور، پیوند، بیماریهای اتوایمون، ایمونوفارماکولوژی و ایمونوژنتیک - روش‌های محاسباتی در نانوبیوتکنولوژی - نانوتوكسیکولوژی - غشاء‌های بیولوژیک و آشنایی با زیست فناوری دارویی

توانمندیهای عملی مورد انتظار:

- ۱- طراحی، تولید و کنترل کیفی محصولات نانو مانند: بیوموار، نانوبیوداروها، نانوبیوکیت‌های تشخیصی، نانو حس‌گرهای زیستی، نانوبیوماشینهای تشخیصی یا درمانی، نانوبیوفیلترها
- ۲- انجام هدف درمانی با نانوبیوداروها
- ۳- تصویربرداری سلولی و حیوانی و آنالیز آن
- ۴- فرمولاسیون داروهای جدید با استفاده از فناوری نانو و اصلاح فرمولاسیونهای موجود
- ۵- ارزیابی نانوساختارها و نانوموار

Educational Strategies:

راهبردهای آموزشی:

- این برنامه بر راهبردهای زیر استوار است:
- یادگیری مبتنی بر وظایف (Task based)
- یادگیری مبتنی بر مشکل (Problem based)
- آموزش آزمایشگاهی (Lab based)
- تاریقی از دانشجو و استاد محوری

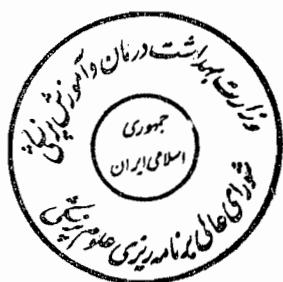
روش‌ها و فنون آموزشی:

- در این دوره، عمدتاً از روشنها و فنون آموزشی زیر بهره گرفته خواهد شد:
- انواع کنفرانس‌های داخل بخشی، داخل گروهی و بین گروهی، بین رشته‌ای و بین دانشگاهی و سمینار
- بحث در گروه‌های کوچک - کارگاه‌های آموزشی - ژورنال کلاب
- استفاده از تکنیک‌های آموزش از راه دور بر حسب امکانات و شبیه سازی
- مشارکت در آموزش رده‌های پایین‌تر
- self education, self study
- روش و فنون آموزشی دیگر بر حسب نیاز و اهداف آموزشی

انتظارات اخلاقی از فراگیران

انتظار می‌رود که فراگیران:

- در صورتیکه با بیمار سر و کار دارند، منشور حقوقی(۱) بیماران را دقیقاً رعایت نمایند.
- مقررات مرتبط با حفاظت و ایمنی (Safety) بیماران، کارکنان و محیط کار را دقیقاً رعایت نمایند.
- مقررات مرتبط با Dress Code (۲) را رعایت نمایند.
- در صورت کار با حیوانات، مقررات اخلاقی(۳) مرتبط را دقیقاً رعایت نمایند.
- از منابع و تجهیزاتی که تحت هر شرایط با آن کار می‌کنند، محافظت نمایند.
- به استادان، کارکنان، هم‌دوره‌ها و فراگیران دیگر احترام بگذارند و در ایجاد جو صمیمی و احترام‌آمیز در محیط کار مشارکت نمایند.
- در نقد برنامه‌ها، ملاحظات اخلاق اجتماعی و حرفة‌ای را رعایت کنند.
- در انجام پژوهش‌های مربوط به رشته، نکات اخلاق پژوهش را رعایت نمایند.
- موارد ۱، ۲، ۳ در بخش ضمایم این برنامه آورده شده‌اند.

Student Assessment

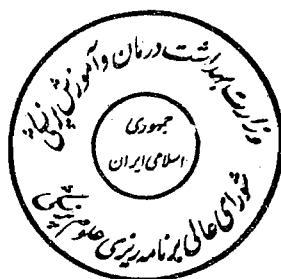
ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی

فراگیران با روشهای زیر ارزیابی خواهند شد: • کتبی • شفاهی • آزمون تعاملی رایانه‌ای ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنما (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

نهایی	دوره‌ای	مستمر
-------	---------	-------

فصل دوم
(حداقل نیازهای برنامه)
رشته نانوفناوری دارویی
در مقطع دکتری تخصصی (Ph.D.)

حداقل هیات علمی مورد نیاز (تعداد - گرایش - رتبه):
مطابق ضوابط شورای گسترش دانشگاههای علوم پزشکی

کارکنان مورد نیاز برای اجرای برنامه:

حداقل ۲ نفر کارشناس در یکی از رشته های ورودی به رشتہ نانوفناوری دارویی که تجربه کار با دستگاهها را داشته باشند.

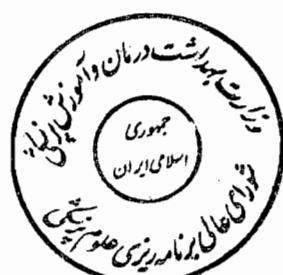
فضاهای و امکانات آموزشی عمومی مورد نیاز:

فضای عمومی مورد نیاز عبارتند از:

- اینترنت با سرعت کافی	- اتاق دانشجویان	- کلاسهای درسی
	- بایگانی آموزش	- سالن کنفرانس
	- اتاق رایانه	- اتاق استادان

فضاهای اختصاصی مورد نیاز:

- آزمایشگاه کنترل فیزیکو شیمیایی
- آزمایشگاه کنترل میکروبی
- آزمایشگاه نانوفناوری دارویی یا پزشکی
- آزمایشگاه کشت سلولی
- آزمایشگاه بیوفارماسی و فارماکوکینتیک

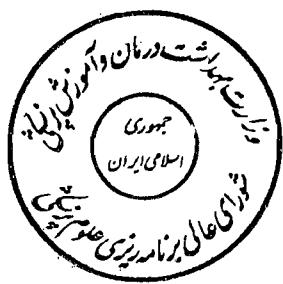
جمعیتها و نمونه های مورد نیاز:

- نمونه های نانوساختاری
- نمونه دارویی، آرایشی، زیستی، بهداشتی و سلولی انسانی و حیوانی

رشته ها و تخصصهای مورد نیاز:

متخصص فارماسیوتیکس-بیوفارماسیست-متخصص سلولی، مولکولی-متخصص شیمی و فیزیک و متخصصین مرتبط با دروس

فصل سوم
مشخصات دوره و دروس
برنامه آموزشی رشته نانوفناوری دارویی
در مقطع دکتری تخصصی (Ph.D.)

مشخصات دوره

Ph.D. In Pharmaceutical Nanotechnology

نام دوره: دکتری تخصصی (PhD) رشته نانوفناوری دارویی

طول دوره ساختار آن:

براساس آیین نامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (PhD) مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشد.

تعداد کل واحدهای درسی:

واحدهای اختصاصی اجباری (Core)	۱۸ واحد
واحدهای اختصاصی اختیاری (Non core)	۶ واحد
پایان نامه	۲۰ واحد
جمع کل	۴۴ واحد

- در ضمن دانشجو موظف است علاوه بر تعداد واحدهای دوره با تشخیص گروه آموزشی و تایید شورای تحصیلات تكمیلی دانشگاه تمامی یا تعدادی از دروس کمبود یا جبرانی (جدول الف) را بگذراند.

جدول الف) دروس کمبود یا جبرانی برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (PhD) رشته نانوفناوری دارویی

پیش نیاز یا همزمان	ساعت			تعداد واحد			نام درس	کد درس
	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری	جمع		
-	-	۳۴	۳۴	-	۲	۲	اصول بیوفارماسی و فارماکوکینتیک	۰۱
-	-	۳۴	۳۴	-	۲	۲	فارماسیوتیکس	۰۲
-	-	۳۴	۳۴	-	۲	۲	بیوشیمی پایه نظری	۰۳
-	-	۳۴	۳۴	-	۲	۲	ایمنی شناسی نظری	۰۴
-	-	۳۴	۳۴	-	۲	۲	شیمی آلی	۰۵
-	-	۳۴	۳۴	-	۲	۲	بیولوژی سلولی مولکولی(مقدماتی)	۰۶
	-	۳۴	۳۴	-	۲	۲	فیزیکال فارماسی	۰۷
	۱۷	۹	۲۶	۰/۵	۰/۵	۱	سیستم های اطلاع رسانی پزشکی*	۰۸
۱۵				جمع				

*گذراندن این درس به عنوان درس کمبود یا جبرانی توسط کلیه دانشجویانی که قبلاً این درس را نگذرانده اند، الزامی است.

- دانشجو موظف است با تشخیص گروه آموزشی و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه تمامی یا تعدادی از دروس کمبود

یا جبرانی جدول (الف) را بگذارند.

جدول ب) دروس اختصاصی اجباری (core) برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی(PhD) رشته نانوفناوری دارویی

ردیف	نام کурс	تعداد واحد						ساعت	پیشنهادی یا همزمان
		عملی	نظری	جمع	عملی	نظری	جمع		
۰۹	بیولوژی سلولی و مولکولی و مهندسی ژنتیک	-	-	۲۴	۲۴	-	۲	۲	
۱۰	نانو زیست فناوری	-	-	۲۴	۲۴	-	۲	۲	بیولوژی سلولی و مولکولی و مهندسی ژنتیک (۰۹)
۱۱	مبانی نانوفیزیک	-	-	۱۷	۱۷	-	۱	۱	
۱۲	تکنیک‌های کشت سلولی و مولکولی	۵۱	۹	۶۰	۱/۵	۰/۵	۲		بیولوژی سلولی و مولکولی و مهندسی ژنتیک (۰۹)
۱۳	نانوفناوری دارویی	۲۴	۵۱	۸۵	۱	۳	۴		مبانی نانوفیزیک (۱۱)
۱۴	بیوفارماسی و فارماکوکینتیک پیشرفت	-	-	۲۴	۲۴	-	۲	۲	
۱۵	روش‌های آنالیز میکروسکوپی نانو ساختارها	۲۴	۱۷	۵۱	۱	۱	۲		
۱۶	سمینار	-	-	۲۴	۲۴	-	۱	۱	بیولوژی سلولی و مولکولی و مهندسی ژنتیک (۰۹) و نانوفناوری دارویی (۱۲)
۱۷	آمار پیشرفت	-	۹	۲۶	۰/۵	۰/۵	۱		
۱۸	فن آوری اطلاعات بیوانفورماتیک	-	۹	۲۶	۰/۵	۰/۵	۱		
۱۸								جمع	

جدول (ج) دروس اختصاصی اختیاری (Non-core) برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (PhD) رشته نانوفناوری دارویی

ردیف	نام ادرس	تعداد واحد	ساعت				پیش نیاز یا همزمان
			عملی	نظری	جمع	عملی	
۱۹	نانوبیومارکرهای، نانوبیوسنسور، نانوبیوماشینها و نانوبیوکیتها	۲	۲	۲	۴	-	-
۲۰	محاسبات عددی پیشرفته	۲	۲	۲	۶	-	-
۲۱	مهندسی پلیمر پیشرفته	۲	۲	۲	۶	-	-
۲۲	نانوتیوبها، نانوکریستالها و نانوفیلترها	۲	۲	۲	۶	-	-
۲۳	انتقال ژن (Gene delivery)	۲	۲	۲	۶	-	-
۲۴	مهندسی سلول و بافت	۲	۲	۲	۶	-	-
۲۵	ایمنولوژی مولکولی پیشرفته	۲	-	۲	۶	-	۶۸
۲۶	دینامیک بیوسیالات محاسباتی	۲	۲	۲	۶	-	محاسبات عددی پیشرفته (۲۰)
۲۷	بیولوژی محاسباتی پیشرفته	۲	۲	۲	۶	-	-
۲۸	نانوتوكسیکولوژی	۲	۲	۲	۶	-	-
۲۹	نانوبیوشیمی و نانوفارماکولوژی	۲	۲	۲	۶	-	-
۳۰	نانوداروهای غشاء‌ها و سدهای بیولوژیک	۲	۲	۲	۶	-	-
۳۱	رادیوفارماستی و روش‌های نشان داروسازی	۲	۲	۲	۶	-	-
۳۲	زیست مواد دارویی	۲	۲	۲	۶	-	-
۳۳	اصول استانداردسازی و ایمنی فرآوردهای نانودارو	۲	۲	۲	۶	-	-
جمع						۳۰	

* دانشجو موظف است به پیشنهاد گروه آموزشی و تأیید شورای تحصیلات تكمیلی دانشگاه ۶ واحد از دروس اختصاصی اختیاری فوق را بگذراند.

** نمونه های کارگاههای آموزشی - بازدیدها:

- Biosafety
- کارآفرینی
- پدافند غیرعامل در حوزه نانو
- آشنایی با شرکتهای دانش بنیان مربوطه (بازدیدها)
- مالکیت اقتصادی

** دانشکده یا گروه موظف است، حسب شرایط خود ۲ کارگاه از کارگاههای فوق را طراحی و اجرا نماید.

کد درس: ۰۱

عنوان درس: اصول بیوفارماسی و فارماکوکینتیک

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

دانشجو باید اصول کلی بیوفارماسی و فارماکوکینتیک را بداند. اصول کلی انتقال داروها، روش‌های مختلف تعیین ثابت سرعت جذب، کینتیک توزیع داروها، کینتیک حذف داروها، اصول کلی متابولیسم سامانه‌های توین داروها را فرا گیرد.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

مروری بر اصول کلی بیوفارماسی و فارماکوکینتیک

- مفهوم ثابت‌های سرعت

- سیستم‌های بخشی

- تعیین پارامترهای فارماکوکینتیکی با استفاده از مایعات بیولوژیک (مزایا و محدودیت‌های هر کدام)

راه‌های حذف داروها

اصول کلی انتقال داروها

- آشنایی با طبقه‌بندی BSC

- اهمیت محلولیت داروها

- روش‌های بررسی محلولیت

- نفوذپذیری از غشا و مدلها مختلف آن

Efflux -

روش‌های تعیین ثابت سرعت جذب (اهمیت و محدودیت هر یک از روش‌ها)

کینتیک توزیع داروها

- اهمیت اتصال پروتئینی

- روش‌های اندازه‌گیری اتصال پروتئینی

- اتصال داروها با سایر ماکرومولکولها

- اهمیت حجم ظاهری توزیع و ارتباط آن با دیکر پارامترها

کینتیک توزیع داروها

- اهمیت اتصال پروتئینی

- روش‌های اندازه‌گیری اتصال پروتئینی

- اتصال داروها به سایر ماکرومولکولها

حذف داروها

متabolیسم داروها

- اصول کلی و راه‌های متabolیسم داروها

- اثر فاکتورهای مختلف
- روش های مطالعه مهار و القاء آنژیم
- پلی مورفیسم متابولیک
- فارماکوکینتیک سامانه های نوین دارورسانی:

  - لیپوزومها
  - سامانه های پپتیدی و پروتئینی
  - فرآورده های زیست فناوری
  - سامانه های نوین دارورسانی و فیزیکال فارماسی

منابع اصلی درس:

Shargel, L., Applied Biopharmaceutics & Pharmacokinetics. Latest ed.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

۲۰٪ امتحان کلاسی و ۸۰٪ امتحان پایان ترم به صورت تشریحی است.

کد درس: ۰۲

عنوان درس: فارماسیوتیکس

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنائی دانشجویان با سیستم های دارو رسانی به شکل استریل، سیستم های نوین دارو رسانی،

سیستمهای هدف درمانی

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

- آشنائی با سیستم های نوین دارو رسانی

○ کلیات تاریخچه، انواع، مزایا و معایب

○ مبانی طراحی سیستم های نوین دارو رسانی

○ مبانی پلیمر، روش های انباست دارو و مکانیسم های آزادسازی دارو

- سیستم های دارو رسانی تراپوس

○ کلیات، تاریخچه، انواع جدید و مزایا و معایب

○ انواع فرمولاسیون و عوامل موثر بر کارائی

○ روش های ساخت

○ روش های کنترل

- سیستم های دارو رسانی کاشتی

- سیستم های دارو رسانی ذره ای تزریقی

- سیستم های دارو رسانی پیتیدها و پروتئین ها

- سیستم های دارو رسانی هدف درمانی

- سیستم های دارو رسانی کولونی

منابع اصلی درس:

- Remington's Pharmaceutical Sciences
- Pharmaceutics. (Aulton)
- The Theory & Practice of Industrial Pharmacy. Lachmann
- Pharmaceutical Practices Aulton
- Introduction to Pharmaceutical Dosage forms & Drug Delivery system Ansel
- Encyclopedia of Pharmaceutical Sciences (Swarbrick)

نحوه ارزشیابی دانشجو: امتحان تستی و تشریحی %۱۰۰

کد درس : ۰۳

عنوان درس : بیوشیمی پایه نظری

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: ارتقاء سطح دانشجویان پیرامون کلیات بیوشیمی ساختار و عملکردهای ماکرومولکولهای حیاتی

رئوس مطالب : (۳۴ ساعت)

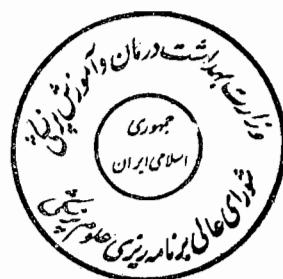
- مقدمه ای بر بیوشیمی
- ساختار و عملکردهای ماکرومولکولهای حیاتی (پروتئین ها، آنزیم ها، آمینواسیدها، پپتیدها)
- کیتیک آنزیم ها
- تنظیم فعالیت آنزیم ها
- دانش بیوانرژی و متابولیسم
- ساختمان، عملکرد و همانند سازی ماکرومولکولهای اطلاعاتی
- سنتز، پردازش و متابولیسم RNA
- سنتز پروتئین
- تنظیم بیان ژن

منابع اصلی درس:

Lehninger, Principles of Biochemistry. Latest ed.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

۲۰٪ امتحان کلاسی و ۸۰٪ امتحان پایان ترم به صورت تشریحی است.

کد درس: ۰۴

عنوان درس: ایمنی شناسی نظری

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با سیستم ایمنی و عملکرد آن

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

- مقدمه؛ سلولها و بافت‌های سیستم ایمنی

- ایمنی ذاتی و التهاب

- آنتی ژن؛ آنتی بادی؛ واکنش‌های آنتی ژن - آنتی بادی

- بیولوژی و عملکرد پذیرنده‌های سلولهای T

- آنتی ژنهای MHC و ارتباط آنها با پذیرنده‌های سلول T

- ایمونو ژنتیک؛ تکامل سلولهای B و T

- ایمنی سلولی

- ایمنی هومورال و کمپلمان

- ایمنی مخاطی

- تولرانس و خود ایمنی

- ایمنی در عفونتها

- ایمنی تومورها

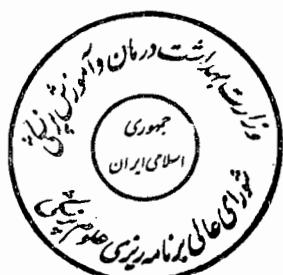
- پیوند

- ایمونوفارماکولوژی

- ازدیاد حساسیت‌ها

- نقصهای ایمنی مادرزادی و اکتسابی

- واکسنها

منابع اصلی درس:

- 1- Cellular and molecular immunology by Abul K. Abbas, new edition
- 2- Immunobiology by Janeway, new edition
- 3- Essential immunology by I. roitt, new edition
- 4- Kuby immunology, new edition

۵- ایمونولوژی، دکتر محمد وجگانی ویرایش جدید

نحوه ارزشیابی دانشجو:

برگزاری امتحان کتبی در دو مرحله میان ترم و پایان ترم

کد درس: ۰۵

عنوان درس: شیمی آلی

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: ارتقاء سطح دانشجویان پیرامون کلیات شیمی آلی

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

- تئوری ساختمانی
- مکانیک کوانتوم
- اوربیتالهای اتمی
- کنفیگراسيون الکتروني
- اوربیتالهای مولکولی
- پیوند کوالانسی
- اوربیتالهای هیبریدی
- نیروهای درون مولکولی، استرتوئوشیمی،
- آلکان ها (ساختمان، نام گذاری، واکنش ها)
- سیکلوآلکان ها
- الکل ها
- اترها
- اپوکسیدها
- ترکیبات آروماتیک
- ترکیبات آلی هالوژن دار
- ترکیبات آلی نیتروژن دار

منابع اصلی درس:

Morrison, R. T. et. Al. Organic Chemistry. Latest ed.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

۲۰٪ امتحان کلاسی و ۸۰٪ امتحان پایان ترم به صورت تشریحی است.

کد درس : ۰۶

عنوان درس: بیولوژی سلولی مولکولی (مقدماتی)

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: ارتقاء سطح دانشجویان پیرامون کلیات بیولوژی مولکولی

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

- پروکاریوتها و یوکاریوتها

- سیتوشیمی

- مقدمه ای بر ابزارها و روش های مطالعه سلول

- سازمان فرامولکولی غشایی ابتدایی و لیپوزوم

- غشاء سیتوپلاسمی و دیواره اسکلتی، شبکه آندوپلاسمی و ارگاستوپلاسم

- دستگاه کلژی

- لیزوزم ها، میکروبادی و دستگاه واکوئی میتوکندری

- پلاستها

- ریبوزوم

- هسته

- همانند سازی DNA

- نسخه برداری RNA و سنتز پروتئین

- تنظیم بیان ژن

- انتقال درون سولی

منابع اصلی درس:

- Alberts, Molecular Biology of the Cell. U.S.A. Taylor & Francis Group. Latest ed.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

۲۰٪ امتحان کلاسی و ۸۰٪ امتحان پایان ترم به صورت تشریحی است.

هدف کلی درس:

- آشنایی دانشجویان با قوانین دیفوژیون، میکرومتریکس
- آشنایی با تعاریف اندازه ذرات، تکنیک های مختلف اندازه گیری قطر ذرات
- آشنایی دانشجویان با سرعت و درجه واکنش ها، تعاریف کشش سطحی
- آشنایی با قوانین رئولوژی
- آشنایی دانشجویان با سیستم های پراکنده و پلی مرها

رؤوس مطالب: (۳۴ ساعت)

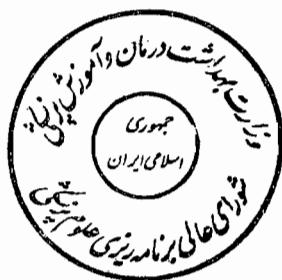
- دیفوژیون و انحلال (معرفی موضوع، توجیه و بحث پیرامون دیفوژیون پاسیو و تفسیر حرکت خودبخودی، قوانین فیک و انتشار جذب و نحوه مطالعه جذب، آزاد شدن دارو از حامل، سرعت انحلال)
- میکرومتریکس (تعاریف، اندازه و انواع قطرها، میانگین، قطر هندسی، توزیع اندازه ذره، تکنیک های مختلف اندازه گیری قطر ذرات شامل روش، الک، میکروسکوپ، سدیماتاسیون، شکل و سطح ذرات و راههای اندازه گیری، کاربرد میکرومتریکس در داروسازی)
- کلینیک و پایداری (سرعت و درجه واکنشها، تعیین ثابت و درجه واکنشها، عوامل موثر در پایداری فرآورده های داروی، راههای تعیین پایداری و تاریخ انقضای و تستهای تشريح شده)
- پدیده بین سطحی
- تعاریف (کشش سطحی، سورفتانت، مسیل و اندازه گیری کشش سطحی) ضربی بخش و مرطوب شدن تک لایه های غیر محلول، فشار فیلم و معادله گیس جذب سطحی مایعات و جامدات خواص الکتریکی و سطحی لایه بین سطحی.
- رئولوژی
- تعریف و طبقه بندی رفتارهای رئولوژیک روشهای اندازه گیری ویسکوزیته و تعیین رفتار رئولوژیک و نیکسوتروبی کاربرد رئولوژی در فرمولاسیون فرآورده های دارویی
- سیستم های پراکنده
- پتانسیل زتا فلوكولاسیون، کلوئیدهای محافظ تئوری امولسیفیکاسیون و میکروامولسیفیکاسیون پایداری فیزیکی و شیمیایی سوسپانسیونها و امولسیونها و عوامل موثر در خواص رئولوژیک آن کلوئیدها
- تعریف و طبقه بندی خواص کلوئیدها (ویسکوزیته، خواص الکتریکی، سولوبیلیزاسیون)
- پلیمرها
- تعاریف ، انواع پلیمر، مکانیسم پلیمریزاسیون، روشهای تعیین وزن مولکولی و معادلات ریاضی، پلیمرهای محلول نامحلول در آب و کاربرد آنها

منابع اصلی درس:

- 1- Physical Pharmacy Martin
- 2- Remington's Pharmaceutical Sciences
- 3- Phsicochemical Principles of Pharmacy. Anwood
- 4- Pharmaceuties, Aulton

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- امتحان میان ترم (تشریحی و تستی) %۳۰
- امتحان پایان ترم (تشریحی - تستی) %۶۰
- حل تمرین %۱۰

کد درس: ۰۸

نام درس: سیستم های اطلاع رسانی پزشکی

پیش نیاز یا همزمان: -

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: ۵/ واحد نظری - ۰/ واحد عملی

هدف: دانشجو باید در پایان این درس بتواند توانائی استفاده از الگوهای کتابخانه ای و روش‌های مختلف جستجو در بانک‌های اطلاعاتی مهم در رشته تحصیلی خود را داشته باشد. از جمله اهداف دیگر این درس آشنائی با موتورهای جستجو است.

سرفصل درس نظری (۹ ساعت):

- آشنائی با بانک‌های اطلاعاتی مهم و نرم افزارهای علمی کاربردی رشته تحصیلی:
- معرفی مفاهیم و ترمینولوژی اطلاع رسانی
- آشنائی با نرم افزارهای کتب مرجع رشته تحصیلی روی لوح فشرده و نحوه استفاده از آنها
- آشنائی با بانک‌های اطلاعاتی نظیر Web of Science, Biological Abstract, Embase, Medline .... و نحوه جستجو در آنها
- آشنائی با مجلات الکترونیکی Full-Text موجود بر روی لوح فشرده و روش‌های جستجو در آنها
- آشنائی با شبکه‌های اطلاع رسانی (BBS و اینترنت و....)
- آشنائی با مرور گرهای معروف اینترنت و فرآگیری ابعاد مختلف آنها
- فرآگیری نحوه تنظیمات مرور گر اینترنت برای اتصال به شبکه
- نحوه کار و جستجو با موتورهای جستجوی مهم
- آشنائی با Site های معروف و مهم رشته تحصیلی
- اصول ارائه مطالب علمی (Presentation)
- شاخصهای اساسی علم سنجی
- کار با نرم افزارهای رفرانس نویسی

رئوس مطالب عملی (۱۷ ساعت):

آشنایی با مطالب نظری مطرح شده در کلاس و انجام عملی کارهای مطرح شده

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)
کتاب و مقالات معتبر روز با نظر استاد.

شیوه ارزشیابی دانشجو: بصورت مكتوب و عملی با نظر استاد.

کد درس: ۹

عنوان درس: بیولوژی سلولی و مولکولی و مهندسی ژنتیک

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

شرح درس:

- ساختمان، ترکیب مولکولی و عملکرد سیستم های سلولی و زیر سلولی

- مبانی مهندسی ژنتیک و تکنولوژی DNA

اهداف درس:

پس از گذراندن درس دانشجو باید قادر باشد:

دانشجو بعد از گذراندن این واحد با ساختار سلول، ژن، اساس ارتباطات سلولی، چرخه سلولی، اساس مولکولی رفتارهای سلولی آشنا میشود. همچنین روشهای مختلف جداسازی ژن کلونینگ و آنالیز را فرا گرفته است.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

- سلول جانوری و ارگانل های آن

- ساختار غشای سلولی

- نقل و انتقال از خلال غشاهای

- نحوه کنترل بیان ژن های

- ارتباطات سلولی (cell communication)

- چرخه سلولی

- مرگ برنامه ریزی شده سلول

- بیولوژی مولکولی سرطان

- اصول استخراج RNA و DNA از سلول های

- آنزیم های دستکاری کننده DNA

- حامل های کلونینگ و انواع آنها

- بانک DNA یا کتابخانه

- ترانسفورماسیون و انتخاب

- پلی مورفیسم و موتاسیون ژنی

- تکنیک PCR , RT-PCR , Real Time PCR

- تعیین توالی DNA

منابع اصلی درس:

1. Alberts, B. et.al (Last edition). Molecular Biology of the Cell. U.S.A., Garland Science.
2. Bernard R. Glick, Jack J. Pasternak (Last edition). Molecular Biotechnology: Principles and Applications of Recombinant DNA. U.S.A., ASM Press.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

بصورت مکتوب و کنفرانس با نظر استاد

کد درس: ۱۰

عنوان درس: نانوزیست فناوری

پیش نیاز یا همزمان: بیولوژی سلولی و مولکولی و مهندسی ژنتیک

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

دانشجو بعد از گذراندن این واحد با ساختارهای مولکولی ماکرومولکولها مهندسی آنها و تکنیکهای مختلف اصلاح آنها و در نهایت کاربرد آنها در طراحی و تهیه سیستم های دارو رسانی و یا واکسنها آشنا شده است

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

ساختار بیومولکول ها و پایداری آنها (پروتئین ها، پپتیدها، اسیدهای نوکلئیک RNA، DNA، آپتامر)

- آنتی بادی ها و پروتئین های درمانی

- تکنیک های کوئژوگاسیون، کراس لینک و پگیلاسیون بیومولکول ها

- نانوبیوسنسورها و نانوبیوماشین ها

- مهندسی بیوماکرومولکول ها

- زیست سازگاری نانو مواد دارویی و بررسی سمیت آنها

- بیوفیلم ها

- اصول ژن رسانی و پروتئین و پپتید delivery با فناوری نانو (نایپایداری ها، طراحی فرمولاسیون و تعیین

(ویژگی ها)

- اصول واکسن delivery با فناوری نانو (نایپایداری ها، طراحی فرمولاسیون و تهیه، تعیین ویژگی ها)

منابع اصلی درس:

- 1) Therapeutic Peptides and Proteins: Formulation, Processing and Delivery Systems, By Ajay K. Banga, 2006, by Taylor & Francis Inc, Philadelphia, USA
- 2) THERAPEUTIC MONOCLONAL ANTIBODIES: FROM BENCH TO CLINIC, By Zhiqiang An, 2009, by John Wiley & Sons, Inc., New Jersey, USA
- 3) Vaccine Adjuvants: Preparation Methods and Research Protocols, by Derek T. O'Hagan, 2000, Humana Press Inc., Totowa, New Jersey, USA
- 4) Bioconjugate Techniques, 2nd Edition, by Greg T. Hermanson, 2008, Elsevier Inc., New York, USA
- 5) Nanobiotechnology. by Christof Niemeyer and Chad Mirkin, 2004, WILEY-VCH Verlag GmbH & Co. K aA, Weinheim
- 6) Nanotechnology in biology and medicine: methods, devices, and applications, by Tuan Vo-Dinh. 2006, CRC Press, New York, USA
- 7) Sullivan S. et al. (Lasted ed). Pharmaceutical Gene Delivery Systems. USA, Marcel Dekker.
- 8) Non-Viral Vectors, 2nd Edition , Part I and II, by Leaf Huang, Mien-Chie Hung and Ernst Wagner, Elsevier, New York, USA
- 9) Recently published research and review articles

شیوه ارزشیابی دانشجو:

تصویر مکتوب و کنفرانس با نظر استاد

کد درس: ۱۱

عنوان درس: مبانی نانوفیزیک

پیش نیاز یا همزمان:

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: ایجاد دانش و نگرش صحیح نسبت به رفتار و قوانین فیزیکی حاکم بر نانو ساختارها

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت)

مهندسی مواد

نانوفیزیک:

- خصوصیات کوانتومی

- فیزیک مزو سکوییک

- نیروهای داخل مولکولی سیستم های نانو

- ترمودینامیک و مکانیسم های پایداری سیستم های کوچک

- تغییر فاز در سیستم های نانو

- متدهای شبیه سازی دینامیک مولکولی برای سیستم های نانو

- تجمع اتم ها و مولکولها

- خود تجمعی نانو ساختارها در طبیعت و صنعت

- دینامیک Combinational chemistry

- مقدمه ای بر میکرونانوسیالها

منابع اصلی:

- Recently published research and review articles
- Caruso, F. et al (Last edition), Colloids and colloid assemblies synthesis, modification, organization of colloid particles. Germany, Wiley-VCH.
- Lyklema, J. (Last edition). Fundamentals of Interface and Colloid Science. UK, Academic press.
- Jackson, M. B. (Last edition). Molecular and Cellular Biophysics. USA, Cambridge University Press.
- Evgen, V. et al. (Last edition) Physics, Chemistry and Application of Nanostructures. UK, Science.

Additional references:

- Agranovich, V. M. E. (2002). Organic Nanostructures, IOS Press.
- Baszkin, A., et al. (2000). Physical Chemistry of Biological, Interfaces, Marcel Dekker.
- Borshali, R. (2002). Structure and Dynamics of Polymer and Colloidal Systems, Springer.
- Bower, D. I. (2002). An Introduction of Polymer Physics. UK, Cambridge University Press.
- Chow, T. S. (2000). Mesoscopic Physics of Complex Materials. USA, Springer.
- Blinder, S. M. (2004). Introduction to Quantum Mechanics: In Chemistry, Materials Science, and Biology. USA, Elsevier.
- Butt, H. -J., K. Graf, et al. (2003). Physics and Chemistry of Interfaces, Wiley-VCH.

8. Byrappa, K. B. (2003). Crystal Growth Technology. USA, William Andrew Inc.
9. Carstensen, J. T. (2001). Advanced Pharmaceutical Solids. U.S.A., Marcel Dekker.
10. de Cuyper, M. et.al. (2001). Physics and Chemistry Basis of Biotechnology, Springer.
11. Dualibe, C. V. (2003). Integrative Biophysics. USA, Springer.
12. Elaissari, A. et.al. (2003). Colloidal Biomolecules, Biomaterials, and Biomedical Applications, Marcel Dekker.
13. Elaissari, A. et.tal. (2004). Colloidal Polymers, Marcel Dekker.
14. Elimelech, M. et.al. (1998). Particle Deposition & Aggregation, Elsevier.
15. Farn, R. (2006). Chemistry And Technology of Surfactants, Blackwell Publishing.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

۲۰٪ امتحان کلاسی و ۸۰٪ امتحان پایان ترم به صورت تشریحی و ۳۰٪ سئوالات پایان ترم به صورت انتخابی است.

کد درس: ۱۲

عنوان درس: تکنیک های کشت سلولی و مولکولی

پیش نیاز یا همزمان: بیولوژی سلولی مولکولی و مهندسی ژنتیک

تعداد واحد: ۲ واحد (۵/۰ واحد نظری - ۱/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری- عملی

هدف کلی درس: آشنایی با انواع روشها و استراتژی های کشت و ایزولاسیون سلولهای جانوری

رئوس مطالب: (۶۰ ساعت)

- مقدمه ای بر کشت سلول (تجهیزات، تکنیکهای آسپتیک، ظروف، تهیه و استریل کردن مدیاها)
- کشت سلول -
  - Cryopreservation -
  - کشت سلولهای اولیه: فیبروبلاست، اپی تلیال، اندوتلیال و عصبی
  - کشت رده های سلولی
  - جداسازی و کلون کردن
  - سلولهای تمایز یافته سرطانی
  - سلولهای بنیادی
  - سمیت سلولی

(Viability test: dye exclusion, MTT based cytotoxicity assay)

منابع اصلی درس :

Main references:

1. Recently published research and review articles.
2. R. Ian Freshney (Last edition). Culture of Animal Cells (a manual of basic technique). USA. John Wiley and sons

Additional references:

1. Picot J. (Last edition), Human Cell Culture Protocols, Humana Press Inc., Totowa, NJ.
2. Davis J.M., (Last edition), Basic Cell Culture: A Practical Approach, Oxford University Press, Oxford.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

۲۰٪ امتحان کلاسي و ۸۰٪ امتحان پایان ترم به صورت تشریحی و ۲۰٪ سئوالات پایان ترم به صورت انتخابی است.

کد درس: ۱۳

عنوان درس: نانو فناوری دارویی

پیش نیاز یا همزمان: مبانی نانوفیزیک

تعداد واحد: ۴ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی با طراحی و انواع روش‌ها و استراتژی‌های ساخت و ارزیابی نانوذرات دارویی

رئوس مطالب نظری: (۵۱ ساعت)

- اهمیت و کاربردهای نانوفناوری دارویی (اصلاح خصوصیات فیزیکوشیمیایی و فارماکوکینتیک داروها)
- نانوبیوداروهای هوشمند و هدف درمانی
- مقدمه‌ای بر هدف درمانی
- هدف درمانی اختصاصی به ارگان‌ها
- هدف درمانی اختصاصی به سلول
- display فاز
- مقدمه‌ای بر نانو فناوری دارویی: مواد تشخیصی، درمانی و تصویر برداری
- نانوساختارهای لیپیدی (طراحی فرمولاسیون و تعیین ویژگی‌ها)
- لیپوزوم، ترانسفرزوم، افی زوم، نیوزوم، SLN، NLC، نانومولاسیون، LDC
- نانوکنژوگه‌های لیپیدی، نانومیسل‌های لیپیدی
- نانوساختارهای پلی مری (طراحی فرمولاسیون و تعیین ویژگی‌ها)، نانوالیاف‌ها
- نانوژل‌ها، دندریمرها، پلی مرزوم‌ها، میسل‌های پلی مری، کنژوگه‌های پلی مری (نانوذرات، نانوکپسول‌ها، نانوسفرها)
- نانوساختارهای کربنی (طراحی فرمولاسیون و تعیین ویژگی‌ها)، نانوکربن‌ها، فولرن
- نانوساختارهای معدنی (طراحی، فرمولاسیون و تعیین ویژگی‌ها)، نانوساختارهای طلا، نقره، سیلیکا، مغناطیسی، کوانتموم دات نانوکریستال‌ها (طراحی، فرمولاسیون و تعیین ویژگی‌ها)

رئوس مطالب عملی: (۳۴ ساعت)

- تکنیک‌های ساخت و ارزیابی نانوذرات دارویی:
  - سیستم‌های پلیمری
  - سیستم‌های لیپیدی
  - سیستم‌های وزیکولی
  - کواسرویشن
  - نانو کریستال‌ها
  - میکرو امولاسیون‌ها
  - ژل کستینگ (Gel Casting)
- آشنایی با تکنیک‌های مشخصه‌یابی (Characterization) نانو ذرات

منابع اصلی درس (نظری و عملی) : Main references

1. Recently published research and review and review articles.
2. Benita, S. et.al. (Last edition). Microencapsulation (Drugs and the Pharmaceutical Sciences: a Series of Textbooks and Monographs). USA, Marcel Dekker.
3. Hollander, A. et.al. Biopolymer Methods in Tissue Engineering. USA, Humana Press.
4. Ram I. Mahato. Targeted delivery of small & macromolecular drugs
5. Ann L. Jack. Targeted drug strategies for cancer & inflammation.
6. Ram B. Gupta. Nanoparticle Technology for drug delivery.
7. DeePak Thassue. Nanoparticulate drug delivery systems
8. Vladimir P. Torchilin. Nanoparticulates as drug varriers.
9. Melgardt M. devilliers. Nanotechnology in drug delivery.
10. Kewal K. Jain. The handbook of Nanomedicine.
11. Yashwant Pathak. Drug delivery Nanoparticles formulation & Characterization.

Additional references:

1. Arora, M. et.al. (2002). Filled Elastomers. USA, Springer.
2. Bar-Cohen, Y. (2006). Biomimetics. USA, CRC Press.
3. Basu, S . C. (2002). Liposome Methods and Protocols, Humana Press.
4. Benita, B. et.al. (1989). Submicron Emulsions in Drug Targeting and Delivery, Taylor & Francis.
5. Kim, S. W. et.al. (2001). Polymeric Drugs and Delivery Systems, CRC Press.
6. Regel, L. L. et.al. (2001). Processing by Centrifugation. USA, Springer.
7. Rijn, C. V. (2004). Nano and Micro Engineered Membrane Technology. The Netherlands, Elsevier.
8. Sun, Y. -P. et.al. (2002). Supercritical Fluid Technology in Materials Science and Enginerring. USA, Marcel Dekker.
9. Dutta, M. et.al. (2004). Biological Nanostructures and Applications of Nanostructures In Biology, Springer.
10. Champion, Y. (2005). Nano-architectued and nanostructured materials: Fabrication control and properties, John Wiley and sons.

شیوه ارزشیابی دانشجو: ۲۰٪ امتحان کلاسی و ۸۰٪ امتحان پایان ترم به صورت تشریحی و ۳۰٪ سؤالات پایان ترم به صورت انتخابی است.

کد درس: ۱۴

عنوان درس: بیوفارماسی و فارماکوکینتیک پیشرفته

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: توانمند سازی دانشجویان در بهره گیری از اصول بیوفارماسی و فارماکوکینتیک در زمینه طراحی بهینه و کارآمد سیستم های نوین و هدفمند دارورسانی جهت درمان بیماری ها و چگونگی ارزیابی ویژگی های درون تن این سیستم ها.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

- مروری بر اصول و مفاهیم بیوفارماسی و فارماکوکینتیک
- روند های LADME
- تعیین پارامترهای فارماکوکینتیکی پس از تجویز تک دوز و دوزهای مکرر بر اساس مدل های بخشی مروری کوتاه بر کاربردهای مرتبط بیوفارماسی و فارماکوکینتیک
- نقش بیوفارماسی و فارماکوکینتیک در روند کشف و توسعه داروها
- نقش فارماکوکینتیک در طراحی بهینه سیستم های دارورسانی نوین و هدفمند
- مطالعات هم ارزی زیستی
- انتقال داروها از غشاهای بیولوژیک
- روش های مختلف (In-vivo, Ex-vivo, In-vitro) برای تعیین و اندازه گیری نفوذپذیری داروها از غشا های بیولوژیک
- حامل های جذبی و Efflux
- مکانیسم های اندوسیتوزیس با تکیه بر کاربرد آن در دارورسانی هدفمند به بافت و ارگانل های داخل سلولی
- طبقه بندی BCS, BDDCS
- کینتیک توزیع داروها
- متابولیسم داروها
- آنالیز غیر کمپارتمانی و مدل های فیزیولوژیک
- بررسی کینتیک جذب داروها
- روش Wagner-Nelson
- روش Loo-Riegelman
- روش Deconvolution
- فارماکوکینتیک و توزیع بافتی نانوساختارها
- مطالعات فراهمی زیستی و هم ارز زیستی سیستم های دارویی نانو
- نقش سیستم های نانویی در افزایش جذب خوراکی داروها
- Biosimilarity

منابع اصلی درس:

- 1- Shargel,L., Applied Biopharmaceutics & Pharmacokinetics, Latest ed.
- 2- Gibaldi, M., Perrier, D., Pharmacokinetics, second edition.
- 3- Meibohm. B. Pharmacokinetics and Pharmacokinetic of Biotech Drugs, Wiley-VCH, Weinheim, 2006.

نحوه ارزشیابی دانشجو:

۲۰٪ امتحان کلاسی و ۸۰٪ امتحان پایان ترم به صورت تشریحی و ۳۰٪ سئوالات پایان ترم به صورت انتخابی است.

کد درس: ۱۵

عنوان درس: روش های آنالیز میکروسکوپی نانو ساختارها

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

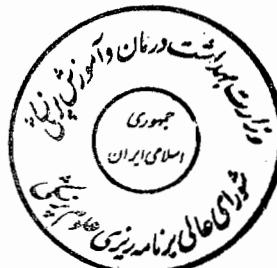
آشنایی با تکنیک های شناسایی و تعیین ویژگی های نانو ساختارها و مطالعه آنها در محیط های زیستی

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری)

- میکروسکوپ نیروی اتمی (AFM)
- میکروسکوپ الکترونی (SEM, TEM, ...)
- میکروسکوپ فلورسانس
- میکروسکوپ کونفوکال
- میکروسکوپ پایشی، چند طیفی و چند فوتونی لیزری
- تصویربرداری تمام بدن حیوانات آزمایشگاهی
- اندازه ذره ای Laser Light Scattering
- Culter Counter
- نشاندار کردن و ردیابی نانوذرات

رئوس مطالب عملی: (۳۴ ساعت)

- آموزش تکنیک های:
  - SEM -
  - AFM -
  - TEM -
- فلوسایتومتری
- میکروسکوپ فلورسانس
- میکروسکوپ کونفوکال
- Zeta sizer -
- Master sizer -
- پتانسیل Zeta -

منابع اصلی درس: Main references:

1. Robert D. Goldman (Author, Editor), David L. Spector. Live Cell Imaging: A Laboratory Manual, USA, Science.
2. James B. Pawley, Handbook of Biological Confocal Microscopy. USA, Springer.
3. Joseph R. Lakowic, Principles of Fluorescence Spectroscopy. USA, Springer.
4. Douglas Murphy, Fundamentals of Light and Electron Microscopy. Wiley Liss, Inc.
5. Robert Allen. Pharmaceutical Microscopy.
6. Robert Price. Basic confocal Microscopy.
7. Scott E. McNeil. Characterization of Nanoparticles intended for drug delivery.
8. Richard A. Storey. Solid state characterization of Pharmaceuticals.
9. Yashwant Pathak. Drug delivery Nanoparticles formulation and characterization.
10. Harry G. Brittain. Physico Characterization of Pharmaceutical solids.

شیوه ارزشیابی دانشجو: ۲۰٪ امتحان کلاسی و ۸۰٪ امتحان پایان ترم به صورت تشریحی

عنوان درس: سمینار

کد درس: ۱۶

پیش نیاز یا همزمان: بیولوژی سلولی و مولکولی و مهندسی ژنتیک، نانوفناوری دارویی

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

- آشنایی با انواع استراتژی‌های هدف درمانی به منظور طراحی نانوداروهای هوشمند
- آشنایی با حیطه ژن درمانی به منظور به کارگیری و تولید داروهای مبتنی بر ژن

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

- مقدمه ای بر هدف درمانی
- حاملهای ویروسی، غیرویروسی و پروتئینی انتقال ژن
- انتقال ژن توسط Device
- هدف درمانی اختصاصی ارگان
- هدف درمانی اختصاصی سلول
- آنتی بادی‌های منوکلونال Display
- ترانسپورترها به عنوان هدف‌های درمانی
- شاپرنهای مصنوعی اسیدهای نوکلئیک
- مکانیسم‌های سلولی مقاومت سلولی و استراتژی‌های غلبه

منابع اصلی درس: Main references:

Recently published research and review articles

1. Page, M. (Last edition). Tumor Targeting in Cancer Therapy. USA, Humana Press.
2. Amidon, G. L. et.al (Last edition). Membrane Transporters As Drug Targets. USA, Springer.
3. Rolland, A., (Last edition), Pharmaceutical gene delivery systems, USA, Marcel Decker Inc.
4. Boles, E. et.al (Last edition). Molecular Mechanisms Controlling Transmembrane Transport, Springer.
5. Brenner, M. K. (Last edition). Gene Threapy in Cancer (Basic and Clinical Oncology Series, 10).
6. Brown, D. M. (Last edition). Drug Delivery Systems in Cancer Therapy. USA, Humana Press.

Additional references:

1. Diamandis, E. et.al. (2004). Tumor Markers, Amer. Assoc. for Clinical Chemistry.
2. Fishcer, W. B. (2005). Viral Membrane Proteins Structure, Function, and Drug Design. USA, Springer.
3. Gewirtz, A. M. (2004). Nucleic Acid Therapeutics in Cancer, Humana Press.
4. Goldie, J. H. et.al. (1998). Drug Resistance in Cancer, Cambridge University Press.
5. Heiser, W. C. (2004). Gene Delivery to Mammalian Cells. USA, Humana Press.
6. Hillery, A. et.al. (2001). Drug Delivery and Trageting, Taylor & Francis.
7. Hillery, A. et.al., Drug Delivery and Targeting Taylor & Francis.
8. Kieranen, S. et.al (2004). Regulatory Mechanisms Of Intracellular Membrane Transport, Springer.
9. Lipkowitz, s. (2003). Novel Targets in Breast Disease. The Netherlands, IOS Press.
10. Lo, B. K. (2004). Antibody Engineering: Methods and Protocols., Humana Press, USA.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

نحوه ارایه سمینار و جمع آوری مطالب با نظر استاد

کد درس: ۱۷

عنوان درس: آمار پیشرفته

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: ۵/۰ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی

هدف کلی درس:

انتظار است فراغیران در پایان این درس قادر باشند آمار زیستی را در زمینه های کاری خود به کار گرفته و بتوانند داده های حوزه مربوطه را تجزیه و تحلیل نمایند.

فهرست محتوا و ترتیب ارائه درس: (۲۶ ساعت)

- فرآیند تحقیق، طراحی تحقیق و لزوم انجام پژوهش در پزشکی
- لزوم و اصول ارزیابی در پزشکی، روشهای کمی و کیفی؛ عوامل مخدوش کننده
- روش های نمونه گیری - تعاریف و کاربردها
- انواع داده ها و مفهوم توزیع و فاصله اطمینان
- اختلاف معنادار
- تئوری تست فرضیه
- عدد P و ارتباط آن با فاصله اطمینان
- حجم نمونه
- مروری بر تست های آماری (پارامتریک و غیرپارامتریک)
- تست میانگین ها
- تست میانه ها
- تست نسبتها
- وقتی بیش از دو گروه داریم
- وقتی اندازه گیری های تکراری داریم
- انتخاب تست آماری مناسب
- چالشهای آمار
- مقایسه های چندتایی Multiple comparison
- داده های خارج از محدوده Outliers
- داده های گم شده Missing values
- توزیع نرمال و غیرنرمال
- مدل سازی (رگرسیون خطی و غیر خطی، مدل های پیشگویی، مدل های اتیولوژی و آنالیز بقا)
- نحوه ترسیم نمودارها و گزارش نتایج آماری

روش تدریس:

- ۵۰٪ مطالب درس بصورت سخنرانی ارائه با تمرکز بر نکات مشکل درس و ۵۰٪ باقیمانده در قالب آموزش کارگاهی و تحقیق دانشجوئی و ارائه سمینار خواهد بود.
- دانشجو موظف است پیش از هر جلسه فصل مرتبط را در کتب مرجع مطالعه کند.

منابع درس:

- 1- Hulley SB et al. Designing Clinical Research, Lippincott Williams & Wilkins, Philadelphia.
- 2- Norman GR et al. Biostatistics: The Bare Essentials, PMPH, USA

شیوه ارزشیابی دانشجو:

٪۱۰	- حل تمرین
٪۷۰	- امتحان پایان ترم
٪۲۰	- تحقیق دانشجو

کد درس: ۱۸

عنوان درس: فن آوری اطلاعات بیوانفورماتیک

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: ۵ واحد نظری - ۵ واحد عملی

هدف کلی: انتظار است فرآگیران در پایان این درس قادر باشند با مفاهیم پایه بیوانفورماتیک آشنا شده و روش‌های NGS و ابزارهای مرتبط را بشناسند و همچنین مفاهیم sequence analysis و آنالیز nucleotide sequence را فراگرفته و بکار ببرند. sets

فهرست محتوا و ترتیب ارائه درس: (۲۶ ساعت)

- مفاهیم و تعاریف بیوانفورماتیک
- مقدمه ای بر موقعیت و تاثیر بیوانفورماتیک بر مطالعات روز پزشکی
- مقدمه ای بر NCTI، بانک‌های ژنی و پایگاه‌های داده توالی‌ها
- پروژه ژنوم انسان
- سرهم بندی توالی‌ها و جستجوی پایگاه داده
- Bioinformatics of NGS, (Multiple) sequence alignment, Gene findinga, RNAseq
- NGS pre-processing, Exome sequence analysis and Sequence assembly
- داده کاوی
- به کارگیری روش‌های داده کاوی در بیوانفورماتیک

روش تدریس:

- ۵۰٪ مطالب درس بصورت سخنرانی ارائه با تمرکز بر نکات مشکل درس و ۵۰٪ باقیمانده در قالب آموزش کارگاهی و تحقیق دانشجوئی و ارائه سمینار خواهد بود.
- دانشجو موظف است پیش از هر جلسه فصل مرتبط را در کتب مرجع مطالعه کند.

منابع درس:

Baxevanis AD et al. Bioinformatics: A practical guide to the analysis of genes and proteins, John Wiley, London.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

%۱۰

%۷۰

%۲۰

- حل تمرین

- امتحان پایان ترم

- تحقیق دانشجو

کد درس: ۱۹

عنوان درس: نانوبیومارکرها، نانوبیوسنسورها، نانوبیوماشینها و نانوبیوکیتتها

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

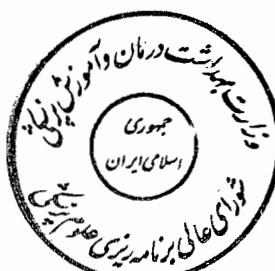
تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با نانوبیومارکرها و طراحی، ساخت و کاربرد نانوبیوسنسور، نانوبیوماشینها و نانوبیوکیتتها در صنایع پزشکی و دارویی و پژوهشی از اهداف کلی این درس به شمار میرود.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

- نقش نانو سیالات در آنالیز مولکولی و سلولی.
- ابزارهای آنالیتیک میکرونانو بیومارکرها
- ماشین های مولکولی بیومکانیک در سطوح نانومیکرو
- نانوماشین ها و Bio-MEMS
- نانوبیوسنسورها (متد های طراحی، ساخت، پایداری، و سمیت سنگی)
- نقش نانو پرها غشاها برای آنالیز بیومدیکال آرایه های مولکولی بیولوژیک
- تکنولوژی کیت میکرو آرایه
- تثبیت پروتئین و اسیدهای نوکلئیک بر روی سطوح

منابع اصلی درس:

Main references:

1. Recently published research and review articles
2. Bloom J. and Dean R., (Last edition). Biomarkers in Clinical Drug Developmen (Drugs and the Pharmaceutical Sciences), National Institutes of Health, San Franciso.
3. Cleland, A. N. (Last edition). Foundations of Nanomechanics: from solid-state theory to device applications, USA, Springer.
4. Biomechanics at Micro-and Nanoscale Levels, Vol. 1
5. Nanosystems: molecular machinery, manufacturing, and computation.
6. Fujita, H. (Last edition). Micromachines As Tools for Nanotechnology. USA, Springer.
7. Enabling Technologies for MEMS and Nanodevices
8. Kumar, C. et al. (Last edition). Nanofabrication towards Biomedical Applications: Techniques, Tools, Applications, and Impact. Germany, Wiley-VCH.

Additional references:

1. Dutta, M. et. al. (2004). Biological Nanostructures and Applications of Nanostructures in Biology, Springer, USA.
2. Rieth, M. (2003). Nano-Engineering in Science and Technology. UK, World Scientific.

3. Shelley D. Minteer (Editor), (2005), Microfluidic Techniques: Reviews And Protocols (Minthods in Molecular Biology), USA, Humana Press.
4. Rietman, E. et.al. (2001). Molecular Engineering of Nanosystems. USA, Springer.
5. Sensor Technology Handbook
6. Gogotsi, Y. et.al. (2003). Nanostructured Materials and Coatings in Biomedical and Sensor Applications. USA, Springer.
7. Rossi, D. et.al. (2000). Polymers Sensors and Actuators. USA, Springer.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

۲۰٪ امتحان کلاسی و ۸۰٪ امتحان پایان ترم به صورت تشریحی و ۳۰٪ سوالات پایان ترم به صورت انتخابی است.

عنوان درس: محاسبات عددی پیشرفته

پیش نیاز یا همزمان:

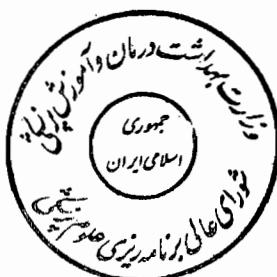
تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با انواع روش‌های محاسباتی پیچیده و کاربرد آنها در حل عددی مسائل بیولوژیکی.

فهرست مطالب: (۳۴ ساعت)

- راه حل سیستم‌های معادلات خطی
- روش‌های برون یابی
- آنالیز خطأ
- دیفرانسیل و انتگرال عددی
- انتگرال عددی با عملکرد ناپیوسته
- روش‌های مونت-کارلو
- راه حل سیستم‌های معادلات غیرخطی
- روش‌های مونت-کارلو برای سیستم‌های معادلات خطی
- روش Steepest Descent
- دستورزی معادلات خطی جبری و ماتریس‌ها
- برون یابی توابع چند متغیره
- روش‌های پیشرفته برای حل معادلات عادی دیفرانسیل
- راه حل عددی برای حل معادلات دیفرانسیل جزئی
- برنامه نویسی خطی، بهینه سازی محدود و نامحدود
- روش‌های متغیر
- روش‌های افتراقی محدود CODE

منابع اصلی درس: Main references

1. Reference: First Steps in Numerical Analysis/ Hosking, Joyce, Turner
2. نخستین گام‌ها در آنالیز عددی: ترجمه: دکتر بابلیان- دکتر میرنیا
3. Numerical Methods, Cernahan
4. Numerical Methods, Gerald
5. Sobol, Ilya M: A primer for the Monte Carlo method, CRC Press, Boca Raton, FL, 1994. 107 pp. ISBN 0-8493-8673-X MR95e: 65001
6. Shampine, L. F.: "What everyone solving differential equations numerically should know", Computational techniques for ordinary differential equations (Proc. Conf. Univ. Manchester, Dec. 18-20, 1978), pp. 1-17, Academic press, London-New York-Toronto, Ont., 1980. 84e:65089.

شیوه ارزشیابی دانشجو: بصورت مکتوب و کنفرانس با نظر استاد

کد درس: ۲۱

عنوان درس: مهندسی پلیمر پیشرفته

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: ایجاد شناخت عمیق از پلیمر و ساختار آن از سنتز تا کاربرد در فناوری نانو

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

- فیزیک پلیمر

- شیمی پلیمر

- دندریمرها و ساختارهای دندریمری: سنتز و کاربرد آنها

- آنالیز پلیمر

- پردازش پیشرفته پلیمر

- مهندسی پلیمر

- نانوساختارهای مبتنی بر پلیمر

- پلیمرهای عاملی

- پلیمرهای هوشمند

- بیopolymerها

- سازگاری زیستی پلیمرها

- مدلسازی پلیمرها

Main references:

1. Recently published research and review articles
2. Jones, D. (Last edition) Pharmaceutical Applications of Polymers for Drug Delivery. Chem. Tech. publication.
3. Clement et al. (Last edition) Functional Hybrid Materials. Germany, Wiley-VCH.
4. Teraoka, I., Polymer Solutions: An Introduction to Physical Properties, eBook
5. Cheremisinoff, N. (Last edition) Advanced Polymer Processing Operations. USA, William Andrew Inc.
6. Stachowiak, G. et al. (Last edition) Engineering Tribology. 2nd Edition USA, Elsevier.
7. Stuart, B. H. (Last edition). Polymer Analysis. Germany, Wiley-VCH.
8. Carraher, C. et.al. (Last edition). Carraher's Polymer Chemistry. USA, Marcell Dekker.
9. Ravve, A. (Last edition). Principles of Polymer Chemistry. USA, Springer.

شیوه ارزشیابی دانشجو: ۲۰٪ امتحان کلاسی و ۸۰٪ امتحان پایان ترم به صورت تشریحی و ۳۰٪ سوالات پایان ترم به صورت انتخابی است.

کد درس: ۲۲

عنوان درس: نانوتیوبها، نانوکریستالها و نانوفیلترها

پیش نیاز(ها): ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنایی با ساخت و کاربرد نانوتیوبها، نانوکریستالها و نانوفیلترها در صنایع دارویی و پزشکی از اهداف کلی این درس به شمار میرود.

شرح درس:

طراحی، ساخت و کاربرد نانوتیوبها، نانوکریستالها و نانوفیلترها در عرصه های مختلف پزشکی و دارویی نیاز به درک عمیق از تئوری و ساختار این مواد دارد. در این درس بعد از مطالعه سازه های نانو به بررسی کاربردی آنها در زمینه های داروسازی از قبیل تولید داروها با استفاده از نانوکریستالها، به کارگیری نانوتیوبها در طراحی و ساخت داروهای هدفمند، بیوسنسورها و سایر زمینه های علوم پزشکی پرداخته خواهد شد.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

- بیونانوتیوبها
- بیونانوسیم ها
- نانوتیوبهای کربن: طراحی، ساخت و کاربرد آنها
- مواد نانوکریستال
- مواد نانومند
- مهندسی نانوفیبرها
- تکنولوژی پودر و نانوکریستالها
- کاربردهای پزشکی و داروسازی

منابع اصلی درس: Main references:

1. Recently published research and review articles
2. Guceri, S., Y. et al. Nanoengineered Nanofibrous Materials. The Netherlands, Springer. Latest ed.
3. Byrappa, K. B. Crystal Growth Technology. USA, William Andrew Inc. Latest ed.
4. Brostow. Mechanical and Thermophysical Properties of Polymer Liquid Crystals, USA, Springer. Latest ed.
5. Nagesa, C. Nanotubes and nanowires. Latest ed.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

۲۰٪ امتحان کلاسی و ۸۰٪ امتحان پایان ترم به صورت تشریحی و ۳۰٪ سوالات پایان ترم به صورت انتخابی است.

کد درس ۲۳

عنوان درس: انتقال ژن

پیش نیاز یا همزمان: -

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی دستیاران با حامل های ویروسی برای انتقال ژن و اطلاع از محدودیت ها و مزایای استفاده از آنها و نیز وضعیت فعلی ژن درمانی با استفاده از حامل های ویروسی؛ آشنایی با روشهای فیزیکی، ساختارهای پلی مری و لیپیدی مورد استفاده در ژن رسانی، آشنائی با خصوصیات فیزیکو شیمیایی نانوذرات پلی مری و لیپیدی و نیز روشهای هدفمند کردن آن و نیز راهکارهای مورد استفاده در زیست سازگار پذیرکردن آنها از اهداف اصلی تدریس این درس می باشد.

سرفصل درس : (۳۴ ساعت)

ژن رسانی

- حاملهای ویروسی
- حاملهای غیرویروسی
- سدهای ژن درمانی برای حاملهای غیرویروسی پس از تزریق داخل وریدی
- حاملهای ژنی پلی مری
- کاتیوزان و مشتقات آن به عنوان حامل ژن رسانی
- دندریمرها و مشتقات آنها به عنوان حامل ژن رسانی
- پپتیدها سنتزی به عنوان حامل ژن رسانی
- پلی مرهای پاسخ دهنده به دما در ژن رسانی
- حاملهای ژنی لیپوزومی
- حاملهای ژنی لیپوزومی حساس به pH
- حاملهای ژنی لیپوزومی آمفوتریک
- حاملهای ژنی لیپوزومی پیگیله
- انتقال ژن درون تنی با استفاده از حامل های اصلاح شده با لیگاند
- توزیع بافتی حاملهای ژنی لیپوزومی

منابع درس:

- 1- Huang, L. et al. (Last ed.) Non-Viral vectors for Gene Therapy; part I and II. USA ELSEVIER.
- 2- Gregoriadis G. (Third edition). Liposome. Technology, USA, Informa healthcare.
- 3- Sullivan s. et al. (Last ed), Pharmaceutical Gene Delivery Systems. USA. Marcel Dekker.
- 4- Constant, J. et al. (2003) Viral Vectors for gene Therapy. USA, Humana Press.
- 5- Recently published research and review articles.

شیوه ارزشیابی دانشجو: بصورت مکتوب و کنفرانس با نظر استاد

کد درس : ۲۴

عنوان درس: مهندسی سلول و بافت

پیش نیاز یا همزمان: -

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنا ساختن دانشجو با انواع روش‌های جداساز سلول‌های اپیتلیال، اندوتیال و سلول‌های عصبی و همینطور روش‌های مختلف کشت سلولی و استراتژی‌های مهندسی بافت به ویژه در زمینه سلول‌های بنیادی و کاربرد نانوداروها در این فرآیند از اهداف کلی این درس به شمار میرود.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

- مقدمه ای بر مهندسی سلول و مهندسی بافت
- سلول‌های بنیادی و کاربرد آنها در مهندسی بافت
- دستورالعمل سلولی و مهندسی سلول
- تکامل جنبشی و مهندسی بافت
- تمایز و ارگانوئنز
- کاربرد مهندسی بافت در بیماریها
- سیستم‌های مبتنی بر پلیمر در مهندسی بافت
- زیست سازگاری بیومواد در مهندسی بافت

Main references:

1. Yaszemski, M et.al. Tissue Engineering and Novel Delivery Systems. USA, Marcel Dekker. Last edition.
2. Foundation, N. Tissue Engineering of Cartilage and Bone. UK, John Wiley and Sons.
3. Hollander, A. Biopolymer Methods in Tissue Engineering. USA, Humana Press. Last edition.
4. Shoichet, M. Polymers for Tissue Engineering. The Netherlands, VSP. Last edition.
5. Lewandrowski, K. et al. Tissue Engineering and Biodegradable Equivalents, Marcel Dekker. Latest ed.

Additional references:

1. Reis, R. L. (2002). Polymer Based Systems on Tissue Engineering Replacement and Regeneration. USA, Springer-Verlag.
2. Hollander, A. et.al. Biopolymer Methods in Tissue Engineering. USA, Humana Press.
3. Kiessling, A. et al. (2003). Human Embryonic Stem Cell: An Introduction to the Science and Therapeutic Potential.
4. Marshak, D. R., et al. (2001). Stem Cell Biology. USA, Academic Press Inc.
5. Leij, L. et.al. (2003). Cellular Engineering and Cellular Therapies. USA, Springer.

شیوه ارزشیابی دانشجو: ۲۰٪ امتحان کلاسی و ۸۰٪ امتحان پایان ترم به صورت تشریحی و ۳۰٪ سوالات پایان ترم به صورت انتخابی است.

کد درس: ۲۵

عنوان درس: ایمونولوژی مولکولی پیشرفته

پیش نیاز یا همزمان:

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: عملی

هدف کلی درس: آشنایی با روش‌های ایمونولوژی مولکولی پیشرفته

رئوس مطالب: (۶۸ ساعت)

آنچه بادیها، ابزاری هم جهت تشخیص و هم اندازه گیری؛ مروری بر روش‌های مبتنی بر آنتی بادیها شامل موارد زیر است:

- Agglutination, hemagglutination and coombs test, precipitation & immunodiffusion
- Radioimmunoassay & Enzyme-linked immunosorbent assay
- Monoclonal antibodies
- Direct and indirect immunofluorescence
- Electrophoresis and SDS-PAGE
- Immunoblotting (western blotting)

روش‌های ایمونولوژی مبتنی بر سلولهای سیستم ایمنی که شامل موارد زیر است:

- Flowcytometry and FACS analysis
- ELISPOT assay

روش‌های مولکولی رایج در ایمونولوژی جهت ارزیابی ژنها شامل موارد زیر است:

- PCR & Real-time PCR

منابع اصلی درس:

- 1- Immunobiology by Janeway latest edition
- 2- Roitt's Essential Immunology, Latest edition
- 3- cellular and molecular immunology by Abul Abbas latest edition

ایمونولوژی دکتر محمد وجگانی ویرایش جدید -۴

روش‌های عملی در ایمونولوژی جلد ۱ و ۲ دکتر عبدالرضا وارسته دانشگاه علوم پزشکی مشهد -۵

شیوه ارزشیابی دانشجو: برگزاری آزمون پایان ترم به شکل عملی با نظر استاد

کد درس : ۲۶

عنوان درس: دینامیک بیوسیالات محاسباتی

پیش نیاز یا همزمان: محاسبات عددی پیشرفته

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنا ساختن دانشجو با انواع روش‌های محاسباتی پیچیده و کابرد آنها در حل عددی معادلات حاکم بر مسائل بیولوژیکی

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

- پایداری و ثبات برنامه های عددی

- زیست شناسی محاسباتی و نظری

- تسریع همگرایی

- روش های احتمالی شبیه سازی و معادلات دیفرانسیل استوکاتیک

- تکنیک های تولید شبکه

- معادلات فشرده ناپذیر ناویر - استوکرس

- مدل سازی پرآشوب

- FDM

- FVM

- FEM

- FDM

- برنامه برای محاسبات فلاکس

- شبیه سازی مولکولی

- روش لاتین بولتزمن

منابع اصلی درس:

1. Hoffm Douglas Murphy Fundamentals of Light and Electron Microscopyann et al., Computational fluid dynamics for engineers, Last edition.
2. Nievergelt, Yves: "Total least squares: state-of-art regression in numerical analysis", SIAM Rev. 36 (Last edition), no. 2, 285-264. MR95a: 65077
3. Sobol, Ilya M.: "A primer for the Monte Carlo method", CRC Press, Boca Raton, FL, 1994. 107 pp. ISBN 0-8493-8693-8673-X MR95e:65001.
4. Lisa J. Fauci; Shay Gueron; Computational Modeling in Biological Fluid Dynamics, Last edition.
5. Hiroshi Wada, Biomechanics at Micro-And Nanoscale Levels, Last edition
6. J. Mazumdar, An Introduction to Mathematical Physiology and Biology: Sceond Edition (Cambridge Studies in Mathematical Biology), Last edition.
7. Stanley Dunn, Alkis Constantinides, and Prabhas V. Moghe, Numerical Methods in Biomedical Engineering, Last edition.
8. C. Pozrikidis, Modeling and Simulation of Capsules and Biological Cells, Last edition.
9. J. Middleton, Gyan Pande, and M. L. Jones, Computer Methods in Biomechanics and Biomedical Engineering 2 (Computer Methods in Biomechanics & Biomedical Engineering), Last edition.

شیوه ارزشیابی دانشجو: ۴۰٪ پروژه و ۶۰٪ امتحان نهایی.

پیش نیاز یا همزمان: -

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنایی با مسائل مبحث بیولوژی محاسباتی پیشرفته به منظور کاربرد آن در تحقیقات نانوبیوتکنولوژی.

رئوس مطالب : (۳۴ ساعت)

- پایگاههای داده و آنالیز سرع توالی ها
- الگوریتم های پیشرفته در محاسبات زیستی
- تکنیک های محاسباتی برای آنالیز و چینش ژنومی
- انفورماتیک زنده پیشرفته
- پردازش داده ی ژنومیک
- فیلوجنتیک مولکولی
- زیست شناسی مولکولی محاسباتی
- زیست شناسی ساختاری محاسباتی مقدماتی
- طراحی و آنالیز الگوریتم ها
- مقدمه ای بر سیستم های مدیریت پایگاههای داده
- مفاهیم سیستم های پایگاههای داده
- اصول هوش مصنوعی
- عناصر محاسبات عصبی
- مقدمه ای بر برنامه نویسی و الگوریتم های موازی
- اصول سیستم های پایگاه داده
- سیستم های چند عاملی هوشمند
- مباحث پیشرفته در آنالیز الگوریتم ها
- مباحث پیشرفته در مدل های محاسباتی یادگیری
- مباحث پیشرفته در هوش محاسباتی
- تشخیص طرح

منابع اصلی درس: Main references

1. Recently published research and review articles
2. Aluru S. (Last edition) Handbook of Computational Molecular Biology. USA, CRC Press.
3. Waterman M. (Last edition) Introduction to computational biology. UK, CRC Press.
4. Noid, D.W. (Last edition), Computational Studies, Nanotechnology, and Solution Thermodynamics of Polymer Systems, Springer.
5. Lesk, A.M.(Last edition). Introduction to Bioinformatics. USA, Oxford University Press.

6. Xiong, J. (Last edition). Essential Bioinformatics. USA, Cambridge University Press.
7. Rastogi, S. C. (Last edition). Bioinformatics Methods & Application, genomics, proteomics & Drug discovery, Prentice-Hall of India Pvt. Ltd

Additional references:

1. Einspruch, E. L. An Introductory Guide To Spss For Windows. USA, Sage Publication Inc. Latest ed.
2. Pal, N. et.al. Statistics: Concepts and Application. India, Prentice Hall of India. Latest ed.
3. Quinn, G. P. Experimental Design and Data Analysis for Biologists, Cambridge Univesity Press. Lates ed.
4. Snedecor, G. et. Al. (Last edition) Statistical methods (^{8th ed.}) U.S.A. The Iowa state university press.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

۲۰٪ امتحان کلاسی و ۸۰٪ امتحان پایان ترم به صورت تشریحی و ۲۰٪ سوالات پایان ترم به صورت انتخابی است.

عنوان درس: نانو توکسیکولوژی

پیش نیاز یا همزمان:

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: بررسی توکسیکوژنومیک، سمیت سلولی و توزیع نانو داروها در شرایط *in vivo*

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

- مقدمه ای بر نانو توکسیکولوژی

- توزیع زیستی نانوذرات

- برهمکنش نانوذرات با غشاها زیستی

- برهمکنش نانو مواد با ژن - سلول

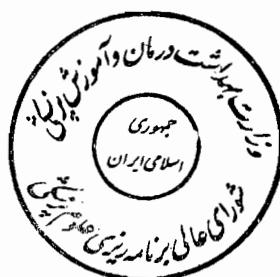
- اثرات ریوی و قلبی - عروقی نانوذرات

منابع اصلی درس:

1. Recently published research and review articles.
2. Nancy A Monteiro-Rivere, Nanotoxicology: Characterization, Dosing and Health Effects, USA, Informa Healthcare. Latest ed.
3. Yuliang Zhao, Hari Singh Nalwa Nanotoxicology: Interactions of Nanomaterials with Biological Systems, USA, American Scientific Publishers. Latest ed.
4. Nanotoxicology (journal), Informa Healthcare.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

۲۰٪ امتحان کلاسی و ۸۰٪ امتحان پایان ترم به صورت تشریحی و ۲۰٪ سئوالات پایان ترم به صورت انتخابی است.

کد درس: ۲۹

عنوان درس: نانوبیوشیمی و نانوفارماکولوژی

پیش نیاز یا همزمان:

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: ایجاد دانش و نگرش لازم نسبت به ساختمان و عملکرد ماکرومولکولها به ویژه پروتئین‌ها و اسیدهای نوکلئیک مورد استفاده در تولید نانوبیو داروها و نانوبیو ابزارها

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

- داروشناسی پپتیدها و پروتئین‌ها
- اسیدهای نوکلئیک به عنوان مواد داروئی
- مقدمه‌ای بر پروتئین
- آنزیم شناسی :
- اساس و روش‌های : ساختار، عملکرد، فعال و غیرفعال شدن، تاثیر عوامل محیطی، کاربرد آنزیم‌های مختلف، تخلیص آنزیم‌ها، تست عملکرد آنزیم، کاربرد آنزیم در مهندسی زیست پرداز، (انتقال زیستی)
- روش‌های جداسازی و تخلیص پروتئین
- روش‌های شناسایی پروتئین
- روش‌های تست‌های عملکردی پروتئین
- پایداری پروتئین
- انعطاف پذیری پروتئین
- حساسیت پروتئین
- دسته بندی پروتئین
- انتقال پروتئین
- ادغام پروتئین
- پیچش پروتئین‌ها (Protein folding)
- مهندسی پروتئین
- سیستم‌های دارو و پپتیدرسانی
- مواد داروئی مبتقی بر پپتید و پروتئین

منابع اصلی درس:

1. Recently published research and review articles
2. Ahmed, H. Principle and reaction of protein, extraction, purification, and characterization. USA, CRC press. Last edition.
3. Tuan Vo-Dinh, Protein nanotechnology: protocols, instrumentation, and applications, USA, Humana Press. Last edition.
4. Kargi, F. Bioprocess Engineering: Basic Concepts, 2nd. Prentice Hall. Latest ed.
5. Merten, O. Recombinant Protein Production with Prokaryotic and Eukaryotic Cell. The Netherlands, Springer. Latest ed.

Additional references:

1. Kragl, Udo. Technology Transfer in Biotechnology: From Lab to Industry to Production. U.S.A., Springer. Latest ed.
2. Aboul-Enein, H. et.al. Analytical and Preparative Separation Methods of Biomacromolecules. USA, Marcel Dekker. Latest ed.
3. Bommarius, A. S. et.al. (2004). Biocatalysis. Germany, Wiley-VCH. Latest ed.
4. Cesareni, G. et al. Modular Protein Domains. Germany, Wiley-VCH. Latest ed.
5. Cutler, P. Protein Purification Protocols. USA, Humana Press. Latest ed.
6. Doran, P. M. Bioprocess Engineering Principles, Elsevier. Latest ed.
7. Fessner, W.-D. Biocatalysis, Springer. Latest ed.
8. Hatti-Kaul, R. Isolation and Purification of Proteins. USA, Marcel Dekker. Latest ed.
9. Hurtley. Protein Targeting, Oxford University Press. Latest ed.
10. Jolles, P. et.al. Proteomics in Functional Genomics: Protein Structure Analysis. Germany, Birkhäuser. Latest ed.
11. Langel, U. et.al. Cell-Penetrating Peptides, CRC Press. Latest ed.
12. Lundblad, R. L. The Evolution from Protein Chemistry to Proteomics. USA, CRC Press. Latest ed.
13. Marcus, K. Proteomics in Drug Research (Methods and Principles in Medicinal Chemistry). USA, John Wiley & Sons. Latest ed.
14. Reid, R. E. Peptide and Protein Drug Analysis. USA, Marcel Dekker. Latest ed.
15. Roe, S. Protein Purification Applications. USA, Oxford University Press. Latest ed.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

۲۰٪ امتحان کلاسی و ۸۰٪ امتحان پایان ترم به صورت تشریحی و ۳۰٪ سوالات پایان ترم به صورت انتخابی است.

کد درس: ۳۰

عنوان درس: نانو داروها و غشاءها و سدهای بیولوژیک

پیش نیاز یا همزمان:

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنا ساختن دانشجو با غشاءها و سدهای بیولوژیک به منظور شناخت خصوصیات سلولی مولکولی و به کارگیری آن به منظور انتقال نانو دارو به سلول هدف و کنترل روند انتقال.

شرح درس:

تأثیر غشاء ها و سدهای بیولوژیک در کنترل روند انتقال ماکرومولکولها براساس خصوصیات سلولی مولکولی در سلولهای اپیتلیال، اندوتیال و سلولهای عصبی و غیره متفاوت است. شناخت خصوصیات بیومولکولی غشاء و سدهای بیولوژیک امکان بررسی سینتیک عبور نانو دارو در سطوح مولکولی با استفاده از ماشین انتقال سلولی و کنش متقابل نانو داروها با سامانه های غشاء سلولی از مباحث اصلی این درس میباشد.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

- ساختار و عملکرد غشاء زیستی

- زیست شناسی مولکولی غشاء

- بر همکنش مابین غشاء سلول و (نانو) ریز ساختارها

- سدهای زیستی و نیروهای بین مولکولی

- ماشین های جابجا کننده ی طی غشائی

- کینتیک سیستم های انتقال

- فارماکوزنومیکس ناقل های غشاء زیستی

- الگوهای سدهای زیستی

- سدهای اپی تیال

- سدهای اندوتیال

غشاهای نانو و میکرومهمدسی شده غشاهای زیستی صناعی نانوبیوهیریدها به عنوان غشاهای زیستی

منابع اصلی درس:

Main references:

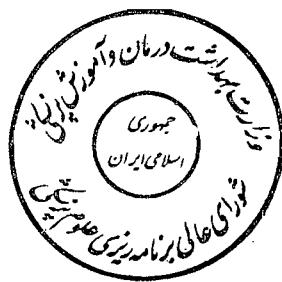
1. Recently published research and review articles
2. Yeagle, P. (Latest ed). The Structure of Biological Membranes. USA, CRC Press
3. Boles, E. et.al. (Last edition) Molecular Mechanisms Controlling Transmembrane Transport, Germany, Springer.
4. Lehr, C. et al. (Last edition). Cell Culture Models of Biological Barriers. USA, Taylor & Francis.
5. Rijn, C. (Last edition). Nano and Micro Engineered Membrane Technology. The Netherlands. USA, Elsevier.

Additional references:

1. Choy, W. N. et.al. (2001). Genetic Toxicology and Cancer Risk Assessment, Marcel Dekker.
2. Yan, Q. (2003). Membrane Transporters, Humana Press.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

۲۰٪ امتحان کلاسی و ۸۰٪ امتحان پایان ترم به صورت تشریحی و ۳۰٪ سوالات پایان ترم به صورت انتخابی است.

کد درس: ۳۱

عنوان درس: رادیوفارماسی و روشهای نشان داروسازی

پیش نیاز یا همزمان: -

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجو با مباحث رادیوداروها و کاربرد آنها در داروسازی آشنا گردد. در این درس سعی بر این خواهد بود که دانشجو اصول استفاده از رادیوداروها را یاد گرفته و بتواند از این مواد در امر تشخیص، درمان و نیز رهگیری داخل سلولی داروها به منظور بررسی مکانیسم مولکولی اثر آنها به نحو مطلوبی استفاده نماید.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

- مقدمه ای بر رادیوداروها

- اصول رادیوداروئی

- مقدمه ای بر رادیوشیمی

- محاسبات تجزیه ای رادیواکتیو

- مهارت های جابجایی در محافظت تخصصی

- کاربرد رادیوداروئی در تشخیص، درمان و پژوهش

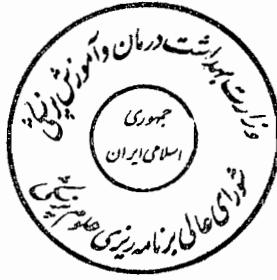
- سنتز رادیوداروها

- فرمولاسیون های رادیوداروها

- استراتژی های نشان دار کردن رادیوئی / فلوری

- کنترل کیفیت داروهای نشان دار شده ای رادیوئی / فلوری

- روش آنالیز برای مواد نشان دار شده ای رادیوئی

منابع اصلی درس:

1. Recently published research and review articles
2. Sampson, C. B., (Last edition), Textbook of radiopharmacy: Theory and practice.
3. Nunn A., (Last edition), Radiopharmaceutical: chemistry and pharmacology, Marcel Dekker, New York.
4. Carol, S. R. and Michael, J. W., (Last edition) Handbook of Radiopharmaceuticals: Radiochemistry and Applications. USA, Willey.
5. Perkins, A., and Frier M., (Last edition) Nuclear medicine in pharmaceutical research, USA, Taylor & Francis, CRC Press.
6. Mason, W.T. (Last edition), Fluorescent and Luminescent in pharmaceutical research, USA, Taylor & Francis, CRC Press.
7. Mason, W. T. (Last edition), Fluorescence Microscopy and Fluorescent Probes, USA, Plenum Press.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

۲۰٪ امتحان کلاسی و ۸۰٪ امتحان پایان ترم به صورت تشریحی و ۳۰٪ سئوالات پایان ترم به صورت انتخابی است.

کد درس: ۳۲

عنوان درس: زیست مواد دارویی

پیش نیاز یا همزمان: -

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با مبانی و اصول کلی زیست فناوری دارویی و کاربرد آن در تهیه و فرمولاسیون نانوبیو مواد.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

- مقدمه ای بر زیست فناوری داروئی

- مروری بر تکنیک های آنالیزی معمول که در محصولات بیوتکنولوژی استفاده می شوند

- فناوری DNA نوترکیب

- پروتئومیکس (شناسایی پروتئین، بیوانفورماتیک)

- پروتئین های درمانی

- آنتی بادی های مونوکلونال

- پردازش پایین دست محصولات بیوتکنولوژی

- سیستم های دارورسانی ریوی برای ماکرومولکول های زیستی

- سیستم های پلیمری برای پروتئین و پپتید رسانی دهانی

- واکسن ها: مواد درمانی جدید

- ژن درمانی

- Regulatory and compendia issues

- چالش های پیش روی فناوری زیست داروئی

منابع اصلی درس:

1. Groves, M.J. (Last edition) Pharmaceutical Biotechnology, USA, Taylor & Francis, CRC Press.
2. Crommelin, D.J.A and Sindelar, R.D. et.al (Last edition) Pharmaceutical Biotechnology: Fundamentals and Applications, Third Edition, USA, Tayloer & Francis, CRC Press.
3. Kayser, O. and Müller, R.H, (Last edition), Pharmaceutical Biotechnology: Drug Discovery and Clinical Applications, USA, Taylor & Francis, CRC Press.
4. Walsh, G. (Last edition) Pharmaceutical Biotechnology: Concepts and Applications, UK, John Wiley & Sons.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

.۲۰٪ امتحان کلاسی و .۸۰٪ امتحان پایان ترم به صورت تشریحی و .۲۰٪ سوالات پایان ترم به صورت انتخابی است.

کد درس: ۳۳

عنوان درس: اصول استانداردسازی و ایمنی فرآورده های نانو دارو

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: دانشجو بعد از گذراندن این واحد با اصول قوانین و ارزیابی فرآورده های نانو تکنولوژی آشنا شده و قادر به تدوین برنامه استانداردسازی فرآورده های نانو تکنولوژی خواهد بود

شرح درس و رئوس مطالب: (۳۴ ساعت نظری)

- کلیات
- آشنایی با FDA (food and Drug Administration)
- آشنایی با (American society for testing and Materials) ASTM
- آشنایی با CBER (center for Biological Evaluation and Research)
- اصول GMP(good manufacturing practices)
- اصول GLP(good Labratory practices)
- استاندارد سازی (Standardization)
- ممیزی (Regulatory)
- ملاحظات ایمنی (safety consideration)
- اصول ذخیره سازی (storage)
- تست ایمنی محصول نهایی برای استریلیزاسیون و اندوتوكسین ارزیابی پیش کلینیکی (Preclinical Assessment)
- ارزیابی کلینیکی (Clinical Assessment)

منابع درس:

- 1-us.food and Drug Administration, (Last Edition)
- 2-Tissue engineering Methods and protocols, (Last Edit)
3. International standards organization (Last Edit)

شیوه ارزشیابی دانشجو: بصورت مكتوب و كنفرانس با نظر استاد

فصل چهارم
استانداردهای برنامه آموزشی
(Ph.D.)
دوره دکتری تخصصی
رشته نانوفناوری دارویی

استانداردهای ضروری برنامه‌های آموزشی

- ❖ ضروری است، برنامه آموزشی (Curriculum) مورد ارزیابی در دسترس اعضای هیئت علمی و فراغیران قرار گرفته باشد.
- ❖ ضروری است فراغیران کارنما (Log book) قابل قبولی ، منطبق با توانمندی‌های عمومی و اختصاصی مندرج در برنامه‌ی مورد ارزیابی در اختیار داشته باشند.
- ❖ ضروری است ، کارنما به طور مستمر توسط فراغیران تکمیل و توسط استادان مربوطه پایش و نظارت شود و بازخورد مکتوب لازم به آنها ارائه گردد.
- ❖ ضروری است ، فراغیران بر حسب نیمسال تحصیلی ، مهارت‌های مداخله‌ای اختصاصی لازم را بر اساس موارد مندرج در برنامه انجام داده باشند و در کارنما خود ثبت نموده و به امضای استادان ناظر رسانده باشند .
- ❖ ضروری است ، در آموزش‌ها حداقل از ۷۰٪ روش‌ها و فنون آموزشی مندرج در برنامه ، استفاده شود .
- ❖ ضروری است ، فراغیران در طول هفته طبق تعداد روزهای مندرج در برنامه آموزشی در محل کار خود حضور فعال داشته ، وظایف خود را تحت نظر استادان و یا فراغیران سال بالاتر انجام دهنده و برنامه‌ی هفتگی یا ماهانه گروه در دسترس باشد .
- ❖ ضروری است ، فراغیران ، طبق برنامه‌ی تنظیمی گروه ، در برنامه‌های آموزشی و پژوهشی نظیر: ، کنفرانس‌های درونبخشی، سمینارها، انجام کارهای تحقیقاتی و مشارکت در آموزش رده‌های پایین‌تر حضور فعال داشته باشند و برنامه‌ی هفتگی یا ماهانه آموزشی گروه در دسترس باشد .
- ❖ ضروری است ، فراغیران بر حسب سال تحصیلی، محیط‌های آموزشی خارج از گروه آموزشی را (در صورت وجود) گذرانده و از مسئول عرصه مربوطه گواهی دریافت نموده باشند و مستندات آن به رویت گروه ارزیاب رسانده شود.
- ❖ ضروری است ، بین گروه آموزشی اصلی و دیگر گروه‌های آموزشی همکاری‌های علمی از قبل پیش‌بینی شده و برنامه‌ریزی شده وجود داشته باشد و مستنداتی که می‌بین این همکاری‌ها باشند ، در دسترس باشد .
- ❖ ضروری است ، فراغیران مقررات Dress code (مقررات ضمیمه) را رعایت نمایند .
- ❖ ضروری است ، فراغیران از کدهای اخلاقی مندرج در برنامه آگاه باشند و به آن عمل نمایند و عمل به آنها مورد تائید گروه ارزیاب قرار گیرد.
- ❖ ضروری است، عرصه‌های آموزشی خارج از گروه ، مورد تائید قطعی گروه‌های ارزیاب باشند.
- ❖ ضروری است ، دانشگاه ذیربسط یا مراکز آموزشی مورد ارزیابی، واجد ملاک‌های مندرج در برنامه باشد.

فصل پنجم

ارزشیابی برنامه آموزشی

دوره دکتری تخصصی (PhD)

رشته نانوفناوری دارویی

۱- هدف ارزشیابی برنامه:

- (الف) رسیدن به اهداف تعیین شده براساس وظائف و انتظارات حرفه ای از محققین و دانش آموختگان این دوره در راستای نیازهای آینده نگاری در حوزه های تحقیقاتی مربوطه (Task oriented)
- (ب) پایش برنامه و تعیین کاستی ها، فزونی ها و نقاط قوت و ضعف برنامه
- (ج) اصلاح و ارتقاء تدریجی برنامه براساس نیازهای آینده نگاری در حوزه های تحقیقاتی مربوطه

۲- نحوه انجام ارزشیابی برنامه

به منظور پایش برنامه از روش ارزشیابی تراکمی (Summative Evaluation) با مشارکت اساتید، فراغیران، صاحبنظران دیگر و به مسئولیت دبیرخانه شورای تخصصی داروسازی و کمیته تخصصی مربوطه (کمیته نانو وزارت و ستد فناوریهای نوین) تعیین می گردد.

۳- مراحل اجرائی ارزشیابی برنامه

- تعیین اهداف ارزشیابی
- تهیه ابزار ارزشیابی
- اجرای ارزشیابی
- تحلیل نتایج بدست آمده
- تصمیم گیری
- ارائه پیشنهاد به شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

۴- تواتر انجام ارزشیابی

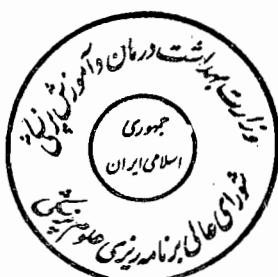
اساساً فرآیند ارزشیابی در خاتمه هر دوره آموزشی انجام خواهد شد.

۵- شاخص های پیشنهادی برای ارزشیابی برنامه:

- میزان امتیاز کسب شده در آزمون های پایان دوره آموزشی مطابق با شاخصهای تعیین شده براساس وظیف حرفه ای
- میزان دستیابی به توانمندی لازم براساس اهداف پیش بینی شده برای دوره
- تعیین میزان کارایی آموزشی و پژوهشی فارغ التحصیلان از دیدگاه مدیران گروههای آموزشی و مدیران پژوهشی در راستای وظائف حرفه ای دانش آموختگان

۶- معیارهای موقفيت برنامه در مورد هر شاخص

- میزان امتیاز کسب شده در آزمون های پایان دوره آموزشی بیش از ۷۰٪
- میزان دستیابی به توانائی های حرفه ای بیش از ۸۰٪
- میزان کارایی دانش آموختگان از دیدگاه مدیران گروههای آموزشی بیش از ۷۵٪
- میزان کارایی دانش آموختگان از دیدگاه مدیران پژوهشی بیش از ۷۵٪

ضمائـم

منشور حقوق بیمار در ایران

۱- دریافت مطلوب خدمات سلامت حق بیمار است.

- ارائه خدمات سلامت باید:

(۱) شایسته شان و منزلت انسان و با احترام به ارزش‌ها، اعتقادات فرهنگی و مذهبی باشد؛

(۲) بر پایهٔ صداقت، انصاف، ادب و همراه با مهربانی باشد؛

(۳) فارغ از هرگونه تبعیض از جمله قومی، فرهنگی، مذهبی، نوع بیماری و جنسیتی باشد؛

(۴) بر اساس دانش روز باشد؛

(۵) مبتنی بر برتری منافع بیمار باشد؛

(۶) در مورد توزیع منابع سلامت مبتنی بر عدالت و اولویت‌های درمانی بیماران باشد؛

(۷) مبتنی بر هماهنگی ارکان مراقبت اعم از پیشگیری، تشخیص، درمان و توانبخشی باشد؛

(۸) به همراه تامین کلیه امکانات رفاهی پایه و ضروری و به دور از تحمیل درد و رنج و محدودیت‌های غیرضروری باشد؛

(۹) توجه ویژه‌ای به حقوق گروه‌های آسیب‌پذیر جامعه از جمله کودکان، زنان باردار، سالمندان، بیماران روانی، زندانیان، معلولان ذهنی و جسمی و افراد بدون سرپرست داشته باشد؛

(۱۰) در سریع‌ترین زمان ممکن و با احترام به وقت بیمار باشد؛

(۱۱) با در نظر گرفتن متغیرهایی چون زبان، سن و جنس گیرندگان خدمت باشد؛

(۱۲) در مراقبت‌های ضروری و فوری (اورژانس)، خدمات بدون توجه به تأمین هزینه‌ی آن صورت گیرد. در موارد غیرفوری (الکتیو) بر اساس ضوابط تعریف شده باشد؛

(۱۳) در مراقبت‌های ضروری و فوری (اورژانس)، در صورتی که ارائه خدمات مناسب ممکن نباشد، لازم است پس از ارائهٔ خدمات ضروری و توضیحات لازم، زمینه انتقال بیمار به واحد مجهر فراهم گردد؛

(۱۴) در مراحل پایانی حیات که وضعیت بیماری غیر قابل برگشت و مرگ بیمار قریب الوقوع می‌باشد هدف حفظ آسایش وی می‌باشد. منظور از آسایش، کاهش درد و رنج بیمار، توجه به نیازهای روانی، اجتماعی، معنوی و عاطفی وی و خانواده‌اش در زمان احتضار می‌باشد. بیمار در حال احتضار حق دارد در آخرین لحظات زندگی خویش با فردی که می‌خواهد همراه گردد.

۲- اطلاعات باید به نحو مطلوب و به میزان کافی در اختیار بیمار قرار گیرد.

(۱) محتوای اطلاعات باید شامل موارد ذیل باشد:

(۲-۲-۱) مفاد منشور حقوق بیمار در زمان پذیرش؛

(۲-۱-۲) ضوابط و هزینه‌های قابل پیش بینی بیمارستان اعم از خدمات درمانی و غیر درمانی و ضوابط بیمه و معرفی سیستم‌های حمایتی در زمان پذیرش؛

(۲-۱-۳) نام، مسؤولیت و رتبه‌ی حرفه‌ای اعضای گروه پزشکی مسئول ارائه مراقبت از جمله پزشک، پرستار و دانشجو و ارتباط حرفه‌ای آن‌ها با یکدیگر؛

۴-۱-۲) روش‌های تشخیصی و درمانی و نقاط ضعف و قوت هر روش و عوارض احتمالی آن، تشخیص بیماری، پیش آگهی و عوارض آن و نیز کلیه اطلاعات تأثیرگذار در روند تصمیم‌گیری بیمار؛

۴-۱-۵) نحوه دسترسی به پزشک معالج و اعضای اصلی گروه پزشکی در طول درمان؛

۴-۱-۶) کلیه اقداماتی که ماهیت پژوهشی دارند.

۴-۱-۷) ارائه آموزش‌های ضروری برای استمرار درمان؛

۴-۲) نحوه ارائه اطلاعات باید به صورت ذیل باشد:

۴-۲-۱) اطلاعات باید در زمان مناسب و متناسب با شرایط بیمار از جمله اضطراب و درد و ویژگی‌های فردی وی از جمله زبان، تحصیلات و توان درک در اختیار وی قرار گیرد، مگر این‌که:

- تأخیر در شروع درمان به واسطه ارائه اطلاعات فوق سبب آسیب به بیمار گردد؛ (در این صورت انتقال اطلاعات پس از اقدام ضروری، در اوین زمان مناسب باید انجام شود.)

- بیمار علی‌رغم اطلاع از حق دریافت اطلاعات، از این امر امتناع نماید که در این صورت باید خواست بیمار محترم شمرده شود، مگر این‌که عدم اطلاع بیمار، وی یا سایرین را در معرض خطر جدی قرار دهد؛

۴-۲-۲) بیمار می‌تواند به کلیه اطلاعات ثبت‌شده در پرونده‌ی بالینی خود دسترسی داشته باشد و تصویر آن را دریافت نموده و تصحیح اشتباهات مندرج در آن را درخواست نماید.

۳- حق انتخاب و تصمیم‌گیری آزادانه بیمار در دریافت خدمات سلامت باید محترم شمرده شود.

۳-۱) محدوده انتخاب و تصمیم‌گیری درباره موارد ذیل می‌باشد:

۳-۱-۱) انتخاب پزشک معالج و مرکز ارائه‌کننده خدمات سلامت در چارچوب ضوابط؛

۳-۱-۲) انتخاب و نظر خواهی از پزشک دوم به عنوان مشاور؛

۳-۱-۳) شرکت یا عدم شرکت در هر گونه پژوهش، با اطمینان از این‌که تصمیم‌گیری وی تأثیری در تداوم نحوه دریافت خدمات سلامت نخواهد داشت؛

۳-۱-۴) قبول یا رد درمان‌های پیشنهادی پس از آگاهی از عوارض احتمالی ناشی از پذیرش یا رد آن مگر در موارد خودکشی یا مواردی که امتناع از درمان شخص دیگر را در معرض خطر جدی قرار می‌دهد؛

۳-۱-۵) اعلام نظر قبلی بیمار در مورد اقدامات درمانی آتی در زمانی که بیمار واجد ظرفیت تصمیم‌گیری می‌باشد ثبت و به عنوان راهنمای اقدامات پزشکی در زمان فقدان ظرفیت تصمیم‌گیری وی با رعایت موازین قانونی مد نظر ارائه کنندگان خدمات سلامت و تصمیم‌گیرنده جایگزین بیمار قرار گیرد.

۳-۲) شرایط انتخاب و تصمیم‌گیری شامل موارد ذیل می‌باشد:

۳-۲-۱) انتخاب و تصمیم‌گیری بیمار باید آزادانه و آگاهانه، مبتنی بر دریافت اطلاعات کافی و جامع (مذکور در بند دوم) باشد؛

۳-۲-۲) پس از ارائه اطلاعات، زمان لازم و کافی به بیمار جهت تصمیم‌گیری و انتخاب داده شود.

۴- ارائه خدمات سلامت باید مبتنی بر احترام به حریم خصوصی بیمار(حق خلوت) و رعایت اصل رازداری باشد.

۴-۱) رعایت اصل رازداری راجع به کلیه اطلاعات مربوط به بیمار الزامی است مگر در مواردی که قانون آن را استثنای کرده باشد؛

۴-۴) در کلیه مراحل مراقبت اعم از تشخیصی و درمانی باید به حریم خصوصی بیمار احترام گذاشته شود. ضروری است بدین منظور کلیه امکانات لازم جهت تضمین حریم خصوصی بیمار فراهم گردد؛

۴-۳) فقط بیمار و گروه درمانی و افراد مجاز از طرف بیمار و افرادی که به حکم قانون مجاز تلقی می‌شوند میتوانند به اطلاعات دسترسی داشته باشند؛

۴-۴) بیمار حق دارد در مراحل تشخیصی از جمله معاینات، فرد معتمد خود را همراه داشته باشد. همراهی یکی از والدین کوک در تمام مراحل درمان حق کوک می‌باشد مگر اینکه این امر بر خلاف ضرورت‌های پزشکی باشد.

۵- دسترسی به نظام کارآمد رسیدگی به شکایات حق بیمار است.

۵-۱) هر بیمار حق دارد در صورت ادعای نقض حقوق خود که موضوع این منشور است، بدون اختلال در کیفیت دریافت خدمات سلامت به مقامات ذی صلاح شکایت نماید؛

۵-۲) بیماران حق دارند از نحوه رسیدگی و نتایج شکایت خود آگاه شوند؛

۵-۳) خسارت ناشی از خطای ارائه کنندگان خدمات سلامت باید پس از رسیدگی و اثبات مطابق مقررات در کوتاه‌ترین زمان ممکن جبران شود.

در اجرای مفاد این منشور در صورتی که بیمار به هر دلیلی فاقد ظرفیت تصمیم‌گیری باشد، اعمال کلیه حقوق بیمار- مذکور در این منشور- بر عهدهٔ تصمیم‌گیرندهٔ قانونی جایگزین خواهد بود. البته چنان‌چه تصمیم‌گیرندهٔ جایگزین بر خلاف نظر پزشک، مانع درمان بیمار شود، پزشک می‌تواند از طریق مراجع ذیربخط درخواست تجدید نظر در تصمیم‌گیری را بنماید.

چنان‌چه بیماری که فاقد ظرفیت کافی برای تصمیم‌گیری است، اما میتواند در بخشی از روند درمان معقولانه تصمیم بگیرد، باید تصمیم او محترم شمرده شود.

آیین نامه اجرایی پوشش (Dress Code) و اخلاق حرفه ای دانشجویان در محیط های آزمایشگاهی-بالینی

نحوه پوشش و رفتار تمامی خدمتگزاران در مشاغل علوم پزشکی باید به گونه ای باشد که ضمن حفظ شئون حرفه ای، زمینه را برای ارتباط مناسب و موثر حرفه ای با بیماران، همراهان بیماران، همکاران و اطرافیان در محیط های آموزشی فراهم سازد.

لذا رعایت مقررات زیر برای کلیه عزیزانی که در محیط های آموزشی بالینی و آزمایشگاهی در حال تحصیل یا ارائه خدمت هستند، اخلاقاً الزامی است.

فصل اول: لباس و نحوه پوشش

لباس دانشجویان جهت ورود به محیط های آموزشی به ویژه محیط های بالینی و آزمایشگاهی باید متحد الشکل بوده و شامل مجموعه ویژگیهای زیر باشد:

- ۱- روپوش سفید بلند در حد زانو و غیر چسبان با آستین بلند
- ۲- روپوش باید دارای آرم دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه باشد.
- ۳- تمامی دکمه های روپوش باید در تمام مدت حضور در محیط های آموزشی بطور کامل بسته باشد.
- ۴- استفاده از کارت شناسایی معتبر عکس دار حاوی (حرف اول نام، نام خانوادگی، عنوان، نام دانشکده و نام رشته) بر روی پوشش، در ناحیه سینه سمت چپ در تمام مدت حضور در محیط های آموزشی الزامی می باشد.
- ۵- دانشجویان خانم باید تمامی سر، گردن، نواحی زیر گردن و موها را با پوشش مناسب پوشانند.
- ۶- شلوار باید بلند متعارف و ساده و غیر چسبان باشد استفاده از شلوارهای جین پاره و نظایر آن در شان حرف پزشکی نیست.
- ۷- پوشیدن جوراب ساده که تمامی پا و ساق پا را بپوشاند ضروری است.
- ۸- پوشیدن جوراب های توری و یا دارای تزیینات ممنوع است.
- ۹- کفش باید راحت و مناسب بوده، هنگام راه رفتن صدای نداشته باشد.
- ۱۰- روپوش، لباس و کفش باید راحت، تمیز، مرتب و در حد متعارف باشد و نباید دارای رنگهای تند و زننده نا متعارف باشد.
- ۱۱- استفاده از نشانه های نامریوط به حرفه پزشکی و آویختن آن به روپوش، شلوار و کفش ممنوع می باشد
- ۱۲- استفاده و در معرض دید قرار دادن هر گونه انگشت رطل (به جز حلقه ازدواج)، دستبنده، گردن بند و گوشواره در محیط های آموزشی ممنوع می باشد.
- ۱۳- استفاده از دمپایی و صندل در محیط های آموزشی بجز اتاق عمل و اتاق زایمان ممنوع می باشد.

آیین نامه اجرایی پوشش (Dress Code) و اخلاق حرفه ای دانشجویان در محیط های آزمایشگاهی-بالینی

فصل دوم: بهداشت فردی و موازین آرایش در محیط های آموزشی کشور

- ۱- واستگان به حرف پزشکی الگوهای نظافت و بهداشت فردی هستند، لذا، بدون تردید تمیزی ظاهر و بهداشت در محیط های آموزشی علوم پزشکی از ضروریات است.
- ۲- ناخن ها باید کوتاه و تمیز باشد آرایش ناخن ها با لاک و برچسب های ناخن در هر شکلی ممنوع است استفاده از ناخن های مصنوعی و ناخن بلند موجب افزایش شанс انتقال عفونت و احتمال آسیب به دیگران و تجهیزات پزشکی می باشد.
- ۳- آرایش سر و صورت به صورت غیر متعارف و دور از شئون حرفه پزشکی ممنوع می باشد.
- ۴- نمایان نمودن هرگونه آرایش بصورت تاتو و با استفاده از حلقه یا نگین در بینی یا هر قسمت از دستها و صورت ممنوع است.
- ۵- استفاده از ادوکلن و عطرهای با بوی تند و حساسیت زا در محیط های آموزشی ممنوع است.

فصل سوم: موازین رفتار دانشجویان در محیط های آموزش پزشکی

- ۱- رعایت اصول اخلاق حرفه ای، تواضع و فروتنی در برخورد با بیماران، همراهان بیماران، استادان، فراغیران و کارکنان الزامی است.
- ۲- صحبت کردن در محیط های آموزشی باید به آرامی و با ادب همراه باشد. و هرگونه ایجاد سرو و صدای بلند و یا بر زبان راندن کلمات که در شان حرفه پزشکی نیست، ممنوع است.
- ۳- استعمال دخانیات در کلیه زمان های حضور فرد در محیط های آموزشی، ممنوع می باشد.
- ۴- جویدن آدامس و نظایر آن در آزمایشگاهها، سالن کنفرانس، راند بیماران و در حضور اساتید، کارکنان و بیماران ممنوع می باشد.
- ۵- در زمان حضور در کلاس ها، آزمایشگاهها و راند بیماران، تلفن همراه باید خاموش بوده و در سایر زمان ها، استفاده از آن به حد ضرورت کاهش یابد.
- ۶- هرگونه بحث و شوخی در مکانهای عمومی مرتبط نظری آسانسور، کافی شاپ و رستوران ممنوع می باشد.

فصل چهارم: نظارت بر اجرا و پیگیری موارد تخلف آئین نامه

- ۱- نظارت بر رعایت اصول این آئین نامه در بیمارستان های آموزشی و سایر محیط های آموزشی علوم پزشکی بالینی بر عهده معاون آموزشی بیمارستان، مدیر گروه، رئیس بخش و کارشناسان آموزشی و دانشجویی واحد مربوطه می باشد.
- ۲- افرادی که اخلاق حرفه ای و اصول این آئین نامه را رعایت ننمایند ابتدا تذکر داده می شود و در صورت اصرار بر انجام تخلف به شورای انضباطی دانشجویان ارجاع داده می شوند.

مقررات کار با حیوانات آزمایشگاهی

حیوانات نقش بسیار مهمی در ارتقاء و گسترش تحقیقات علوم پزشکی داشته و مبانی اخلاقی و تعالیم ادیان الهی حکم می کند که به رعایت حقوق آنها پایبند باشیم. بر این اساس محققین باید در پژوهش هایی که بر روی حیوانات انجام می دهند، ملزم به رعایت اصول اخلاقی مربوطه باشند، به همین علت نیز بر اساس مصوبات کمیسیون نشریات، ذکر کد کمیته اخلاق در مقالات پژوهشی ارسالی به نشریات علمی الزامی می باشد. ذیلا به اصول و مقررات کار با حیوانات آزمایشگاهی اشاره می شود:

- فضا و ساختمن نگهداری دارای امکانات لازم برای سلامت حیوانات باشد.
- قبل از ورود حیوانات، بر اساس نوع و گونه، شرایط لازم برای نگهداری آنها فراهم باشد.
- قفس ها، دیوار، کف و سایر بخش های ساختمنی قابل شستشو و قابل ضد عفونی کردن باشند.
- در فضای بسته شرایط لازم از نظر نور، اکسیژن، رطوبت و دما فراهم شود.
- در صورت نگهداری در فضای باز، حیوان باید دارای پناهگاه باشد.
- فضا و قفس با گونه حیوان مناسب باشد.
- قفس ها امکان استراحت حیوان را داشته باشند.
- در حمل و نقل حیوان، شرایط حرارت و برودت، نور و هوای تنفسی از محل خرید تا محل دائم حیوان فراهم باشد.
- وسیله نقلیه حمل حیوان، دارای شرایط مناسب بوده و مجوز لازم را داشته باشد.
- سلامت حیوان، توسط فرد تحويل گیرنده کنترل شود.
- قرنطینه حیوان تازه وارد شده، رعایت گردد.
- حیوانات در مجاورت حیوانات شکارچی خود قرار نگیرند.
- قفس ها در معرض دید فرد مراقب باشند.
- امکان فرار حیوان از قفس وجود نداشته باشد.
- صدای اضافی که باعث آزار حیوان می شوند از محیط حذف شود.
- امکان آسیب و جراحت حیوان در اثر جابجایی وجود نداشته باشد.
- بستر و محل استراحت حیوان بصورت منظم تمیز گردد.
- فضای نگهداری باید به طور پیوسته شستشو و ضد عفونی شود.
- برای تمیز کردن محیط و سالم سازی وسایل کار، از مواد ضد عفونی کننده استاندارد استفاده شود.
- غذا و آب مصرفی حیوان مناسب و بهداشتی باشد.
- تهويه و تخلیه فضولات به طور پیوسته انجام شود به نحوی که بوی آزار دهنده و امکان آلرژی زایی و انتقال بیماری به کارکنان، همچنین حیوانات آزمایشگاهی وجود نداشته باشد.
- فضای مناسب برای دفع اجسام و لاشه حیوانات وجود داشته باشد.
- فضای کافی، راحت و بهداشتی برای پرسنل اداری، تکنیسین ها و مراقبین وجود داشته باشد.
- در پژوهشها از حیوانات بیمار یا دارای شرایط ویژه مثل بارداری و شیردهی استفاده نشود.
- قبل از هرگونه اقدام پژوهشی، فرستت لازم برای سازگاری حیوان با محیط و افراد فراهم باشد.
- کارکنان باید آموزش کار با حیوانات را دیده باشند.

شرایط اجرای پژوهش‌های حیوانی

- گونه خاص حیوانی انتخاب شده برای آزمایش و تحقیق، مناسب باشد.
- حداقل حیوان مورد نیاز برای صحت آماری و حقیقی پژوهشی مورد استفاده قرار گیرد.
- امکان استفاده از برنامه‌های جایگزینی بهینه به جای استفاده از حیوان وجود نداشته باشد.
- در مراحل مختلف تحقیق و در روش اتلاف حیوان پس از تحقیق، حداقل آزار بکار گرفته شود.
- در کل مدت مطالعه کدهای کار با حیوانات رعایت شود.
- نتایج باید منجر به ارتقاء سطح سلامت جامعه گردد.